

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

TECHNICAL DRAWING

نقشه کشی صنعتی (۱)

آشنایی با مبانی طراحی و نقشه کشی صنعتی

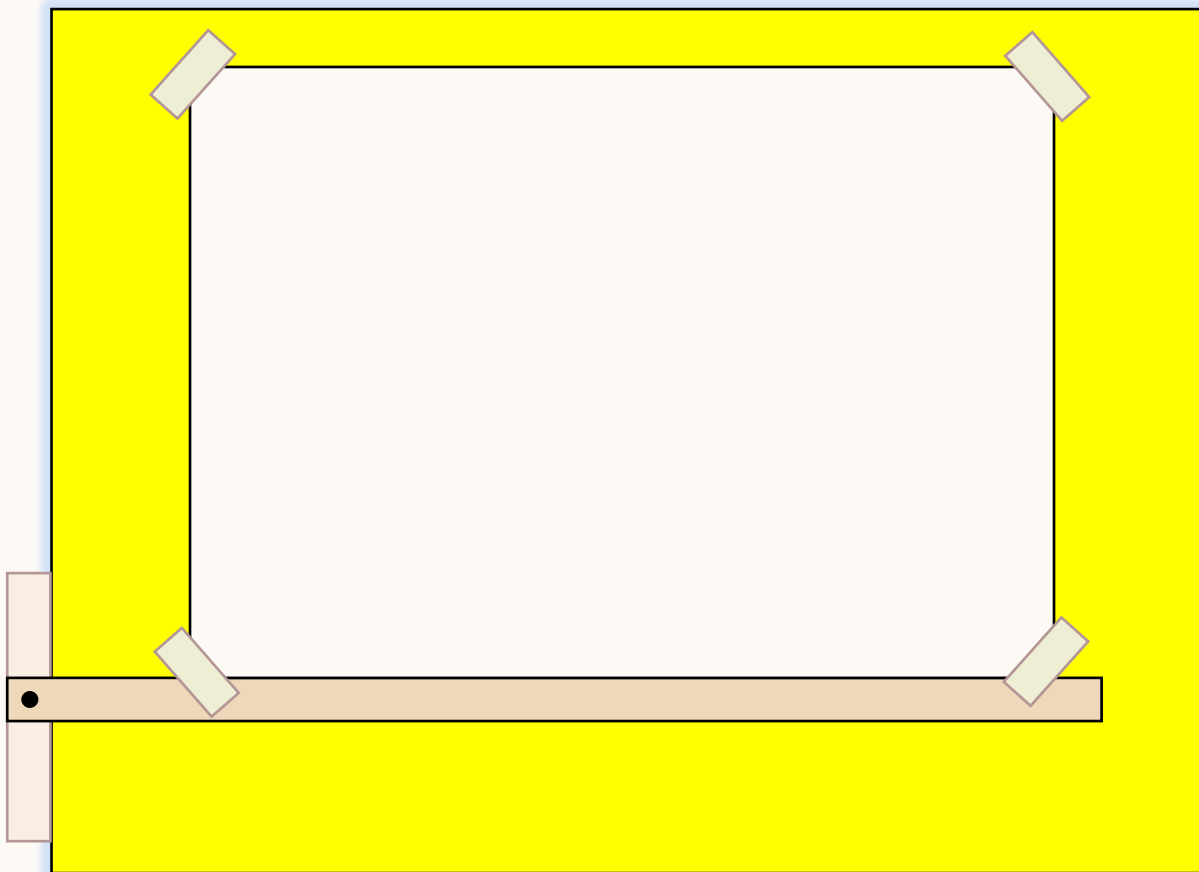
بحث دوم

خطوط و ترسیمات هندسی

The image shows a technical drawing of a mechanical part, likely a pump or a valve, with various dimensions and a cross-section. A hand is holding a pen, pointing to the drawing. The drawing includes a circular cross-section with a central hole and several smaller holes, and a side view showing the profile of the part. Dimensions are given in millimeters (mm) and centimeters (cm).

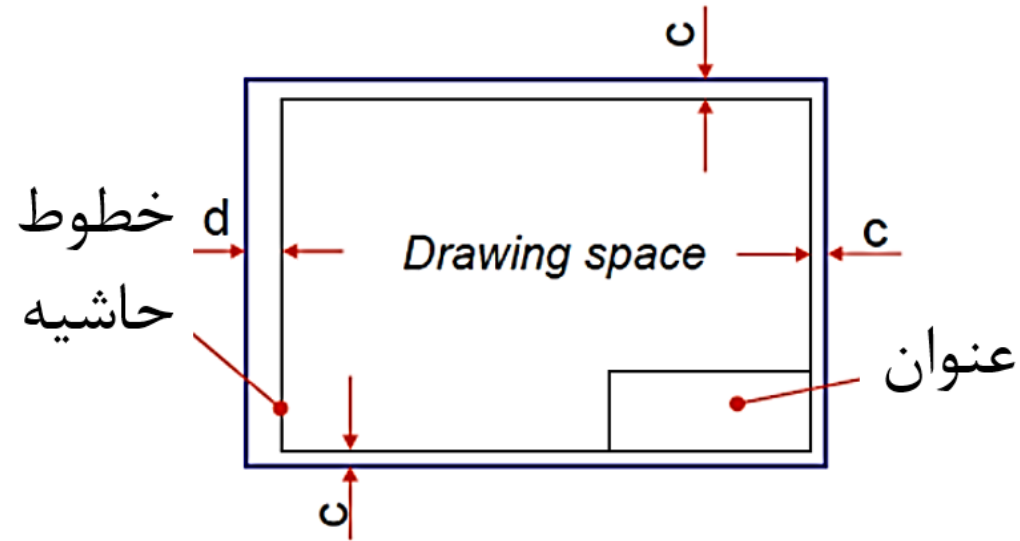
تنظیم کاغذ بر روی تخته رسم

کاغذ بر روی تخته باید طوری نصب شود که فاصله آن از لبه پایینی تخته حدود ۸۰ تا ۱۰۰ میلی متر و از سمت چپ حدود ۵۰ میلی متر جهت قرار گرفتن سر خط کش تی باشد.

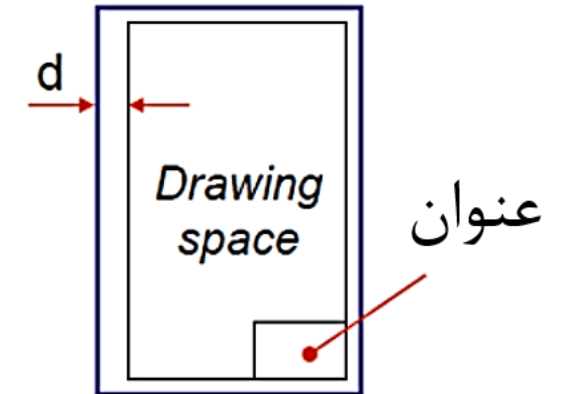

اندازه حاشیه کاغذ

1. Type X (A0~A4)

2. Type Y (A4 only)

Sheet size	c (min)	d (min)
A4	10	25
A3	10	25
A2	10	25
A1	20	25
A0	20	25

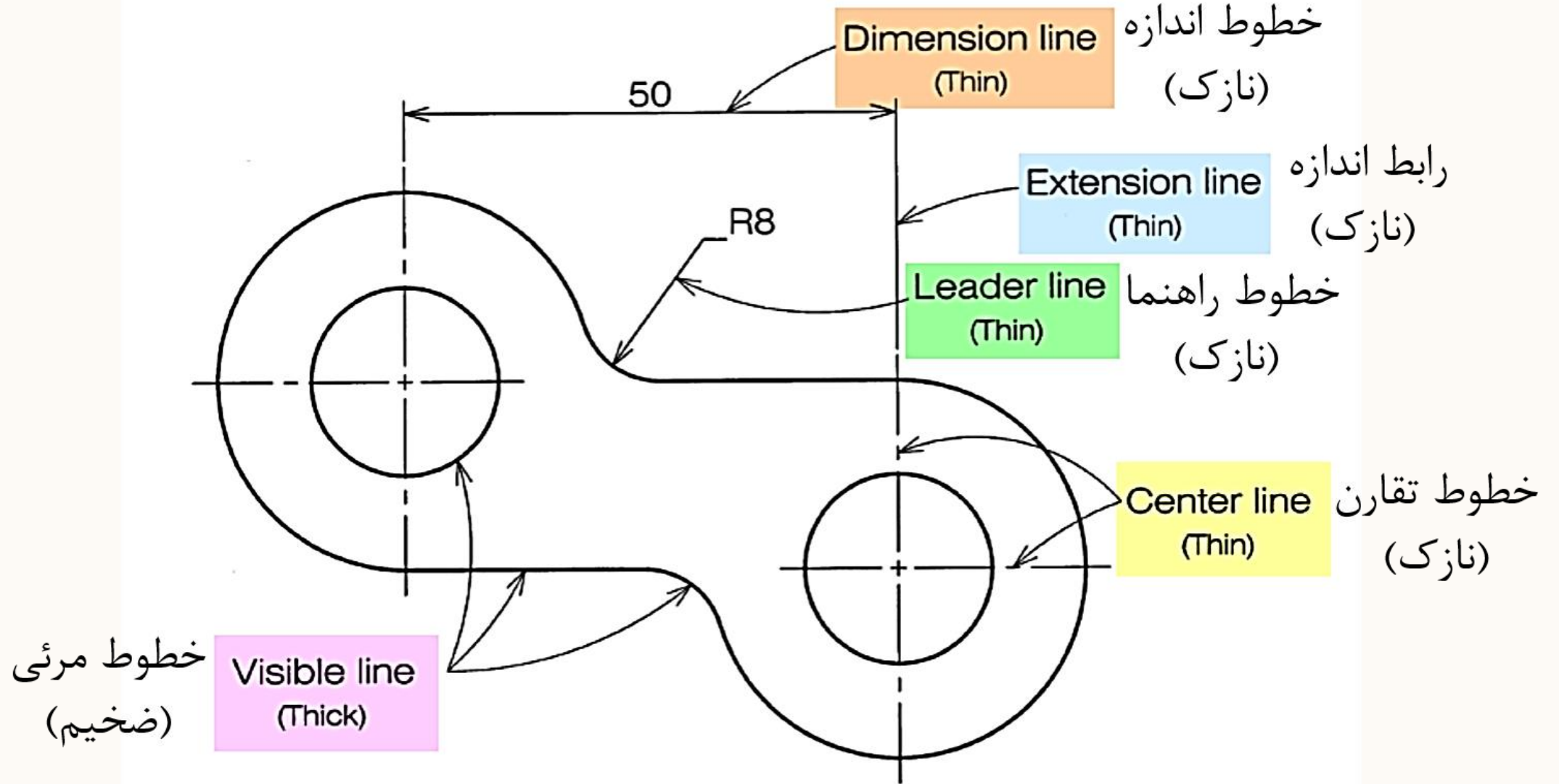
انواع خطوط

نوع خط	نمایش	کاربرد
توپر ضخیم		خطوط مرئی
توپر نازک		خطوط اندازه ، رابط اندازه خطوط راهنما و خطوط هاشور
خط چین نازک		خطوط مخفی
خط نقطه نازک		محور تقارن

انواع خطوط

- **خط مرئی:** خطوطی که در نمای جاری قابل رویت هستند.
- **خطوط مخفی:** خطوطی که در نمای جاری قابل رویت نیستند.
- **محور تقارن:** بیانگر محور تقارن، مسیر حرکت، محورهای دایره و محورهای تقارن اجسام دارای تقارن محوری هستند.
- **خطوط اندازه و رابطه:** بیانگر ابعاد و موقعیت اجزای یک جسم در نقشه هستند.

انواع خطوط

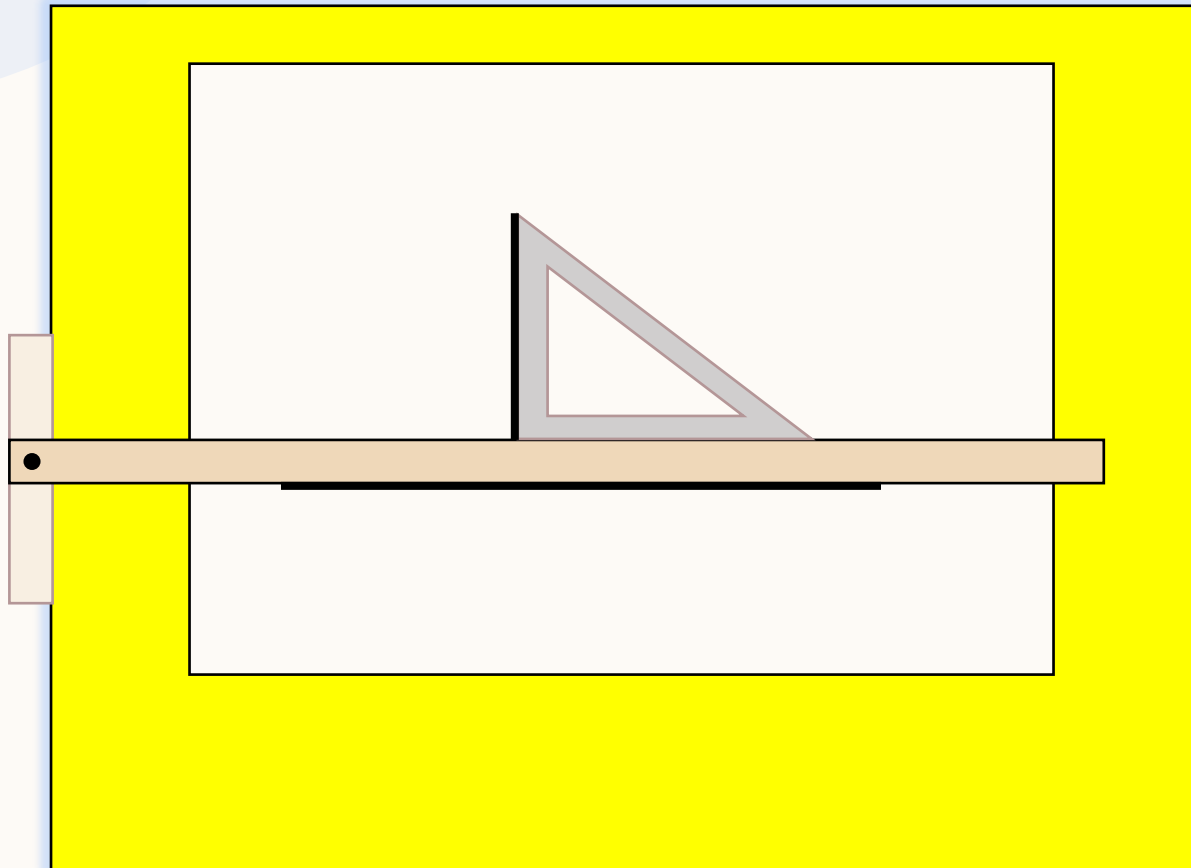
نکاتی در رسم خط

- در هنگام رسم مداد با زاویه حدود ۶۰ درجه می باشد
- در هنگام رسم باید فشار دست ثابت بوده تا ضخامت و رنگ ترسیم ثابت باشد
- هر خط با یک بار حرکت ترسیم شود
- خط افقی با خط کش تی رسم می شود
- لبه تی باید متکی به لبه چپ تخته رسم یا میز باشد
- خط کش تی با دست چپ روی صفحه فشرده شود
- رسم خط افقی حرکت مداد از چپ به راست و رسم خط قائم حرکت مداد از پایین به بالا انجام می شود

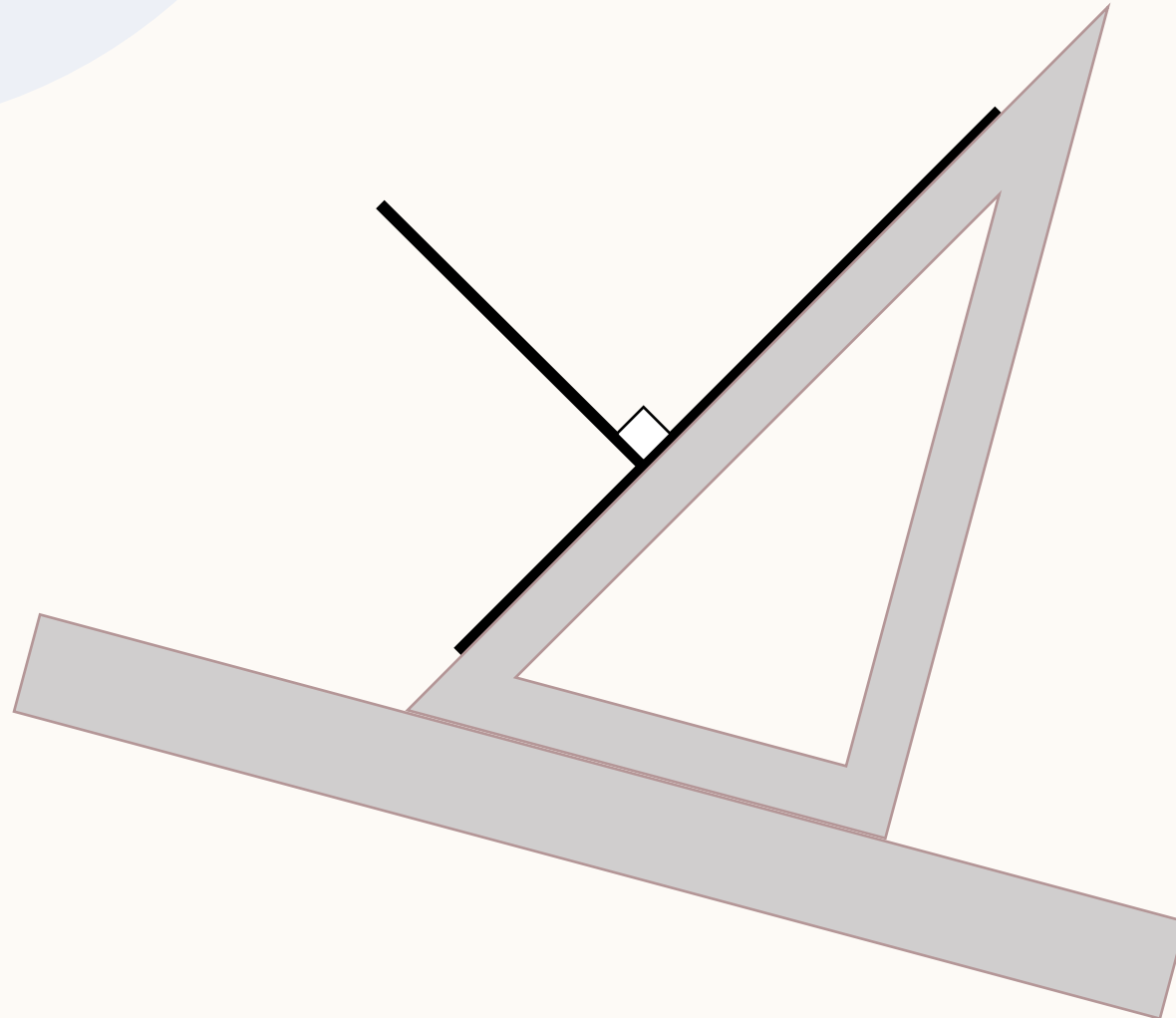
نکاتی در رسم خط

✓ نحوه ترسیم خطوط افقی و عمودی بر روی صفحه رسم

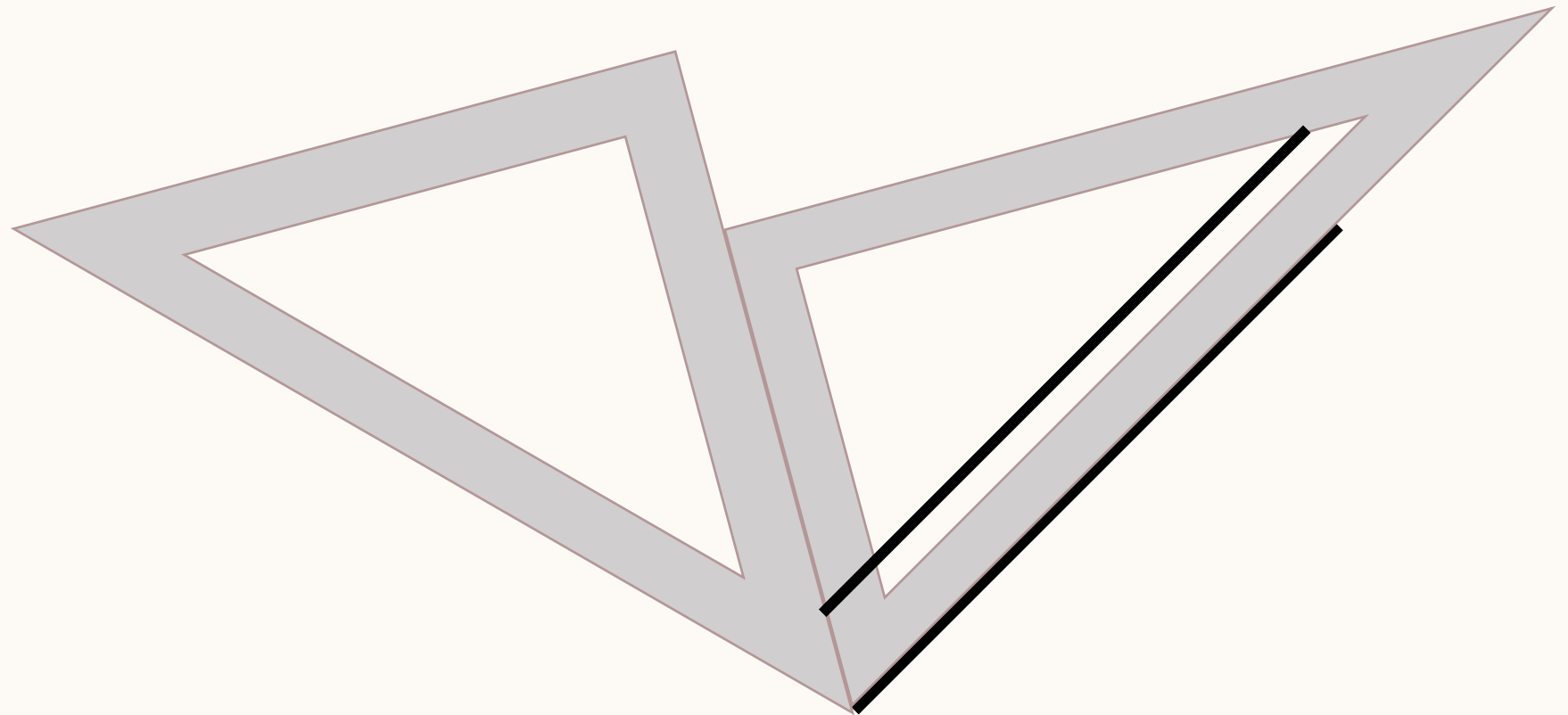
نکاتی در رسم خط

✓ نحوه ترسیم خط عمود بر یک خط دیگر

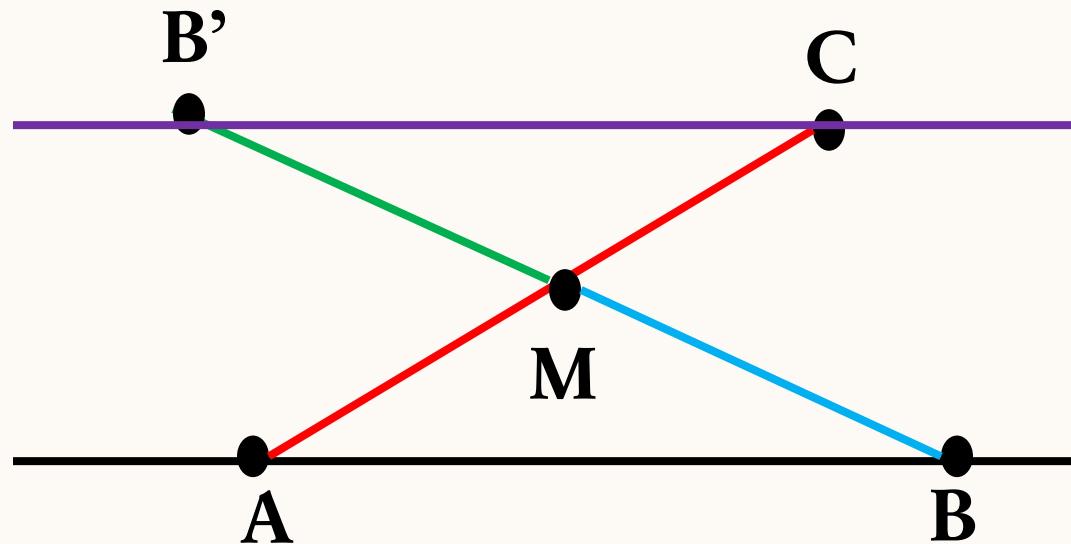
نکاتی در رسم خط

✓ نحوه ترسیم خطوط موازی

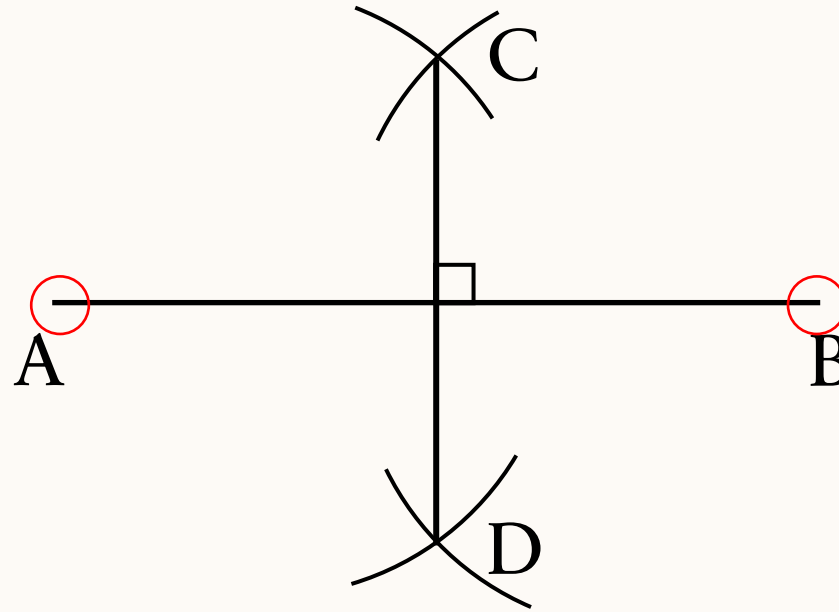
نکاتی در رسم خط

✓ نحوه ترسیم خط موازی از یک نقطه

نکاتی در رسم خط

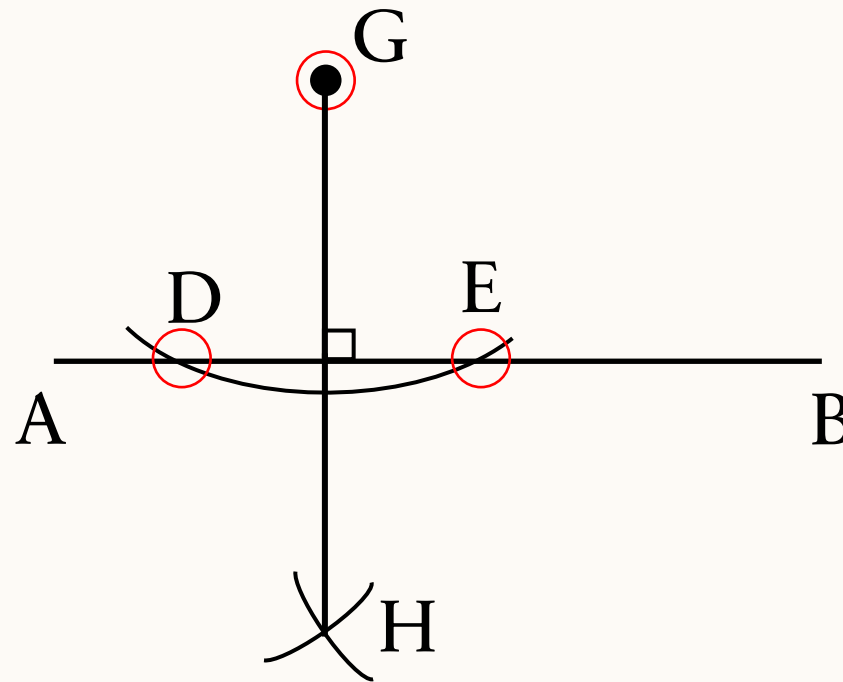
✓ نحوه ترسیم عمود منصف

نکته: شعاع کمان باید بیشتر از نصف فاصله AB باشد.

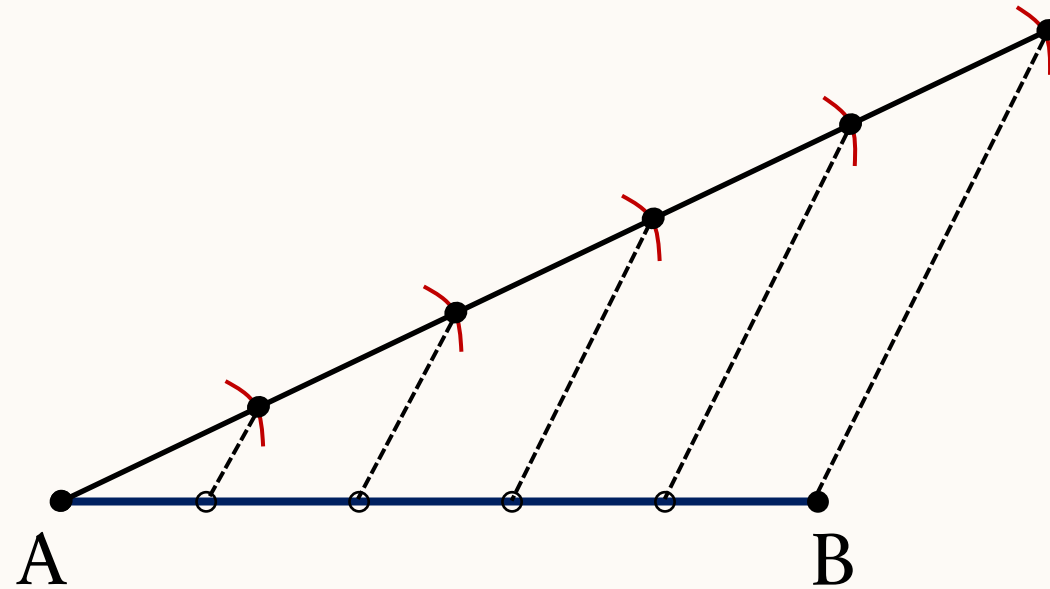
نکاتی در رسم خط

✓ نحوه ترسیم عمود بر خط از یک نقطه خارج از خط

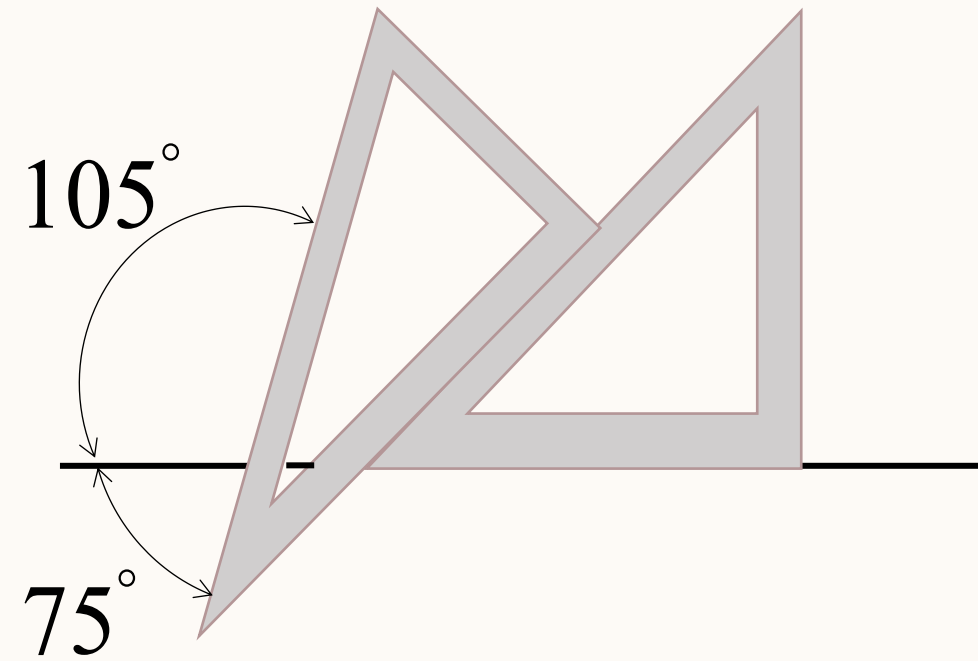
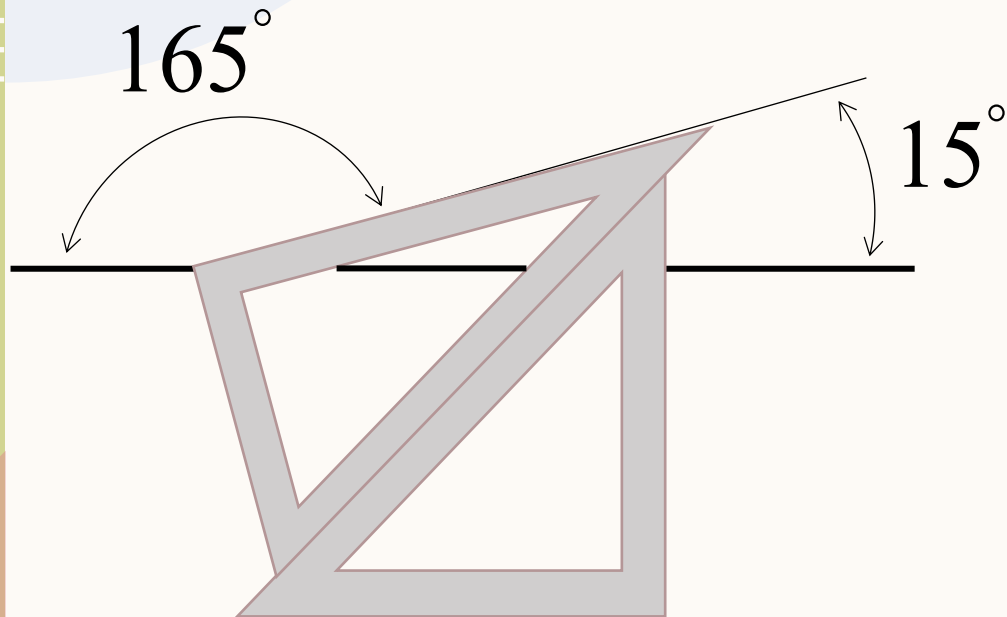
نکاتی در رسم خط

✓ تقسیم یک پاره خط به تعداد قسمت‌های مساوی

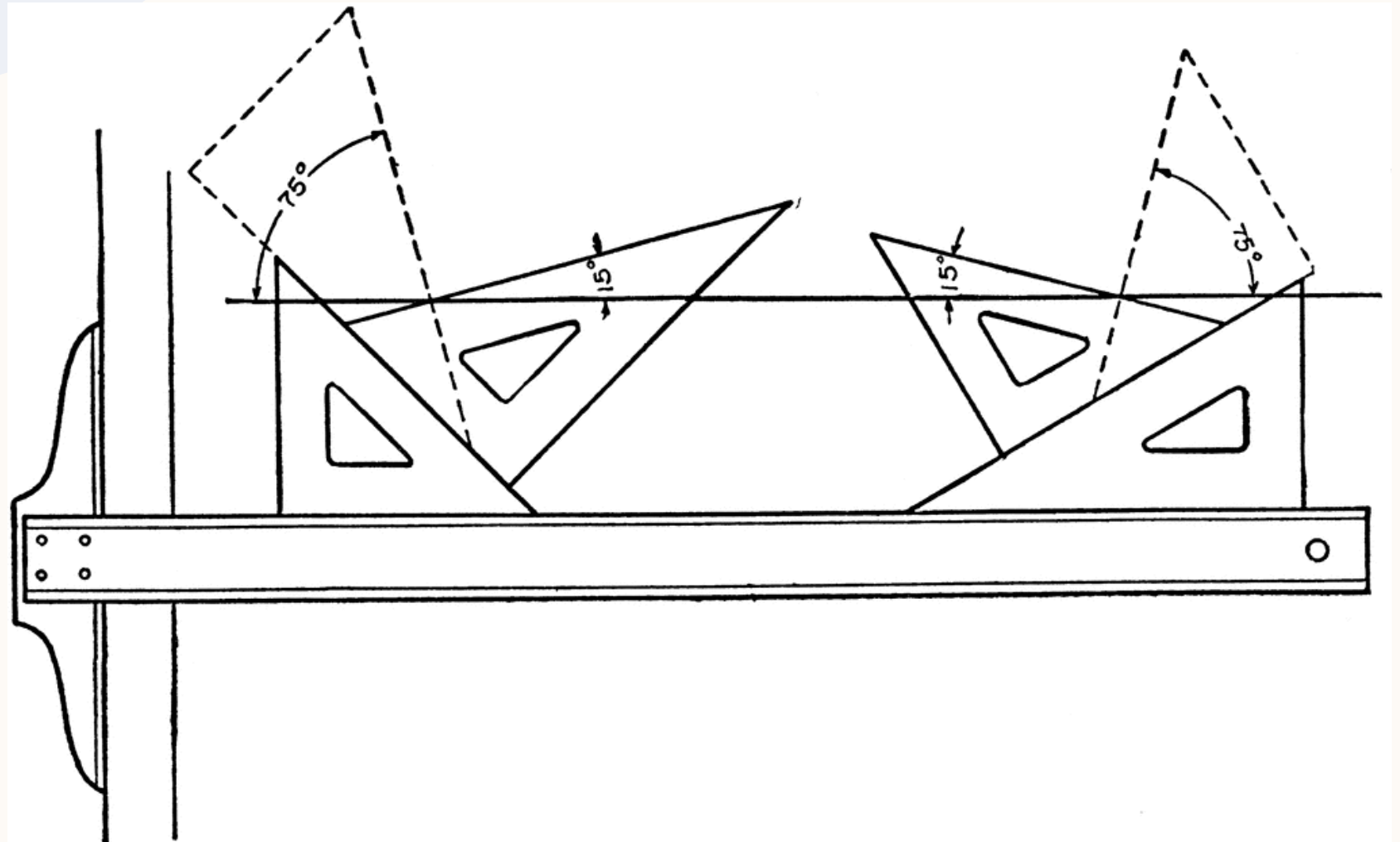
نکاتی در رسم برخی زاویه ها

✓ رسم برخی زوایای مخصوص

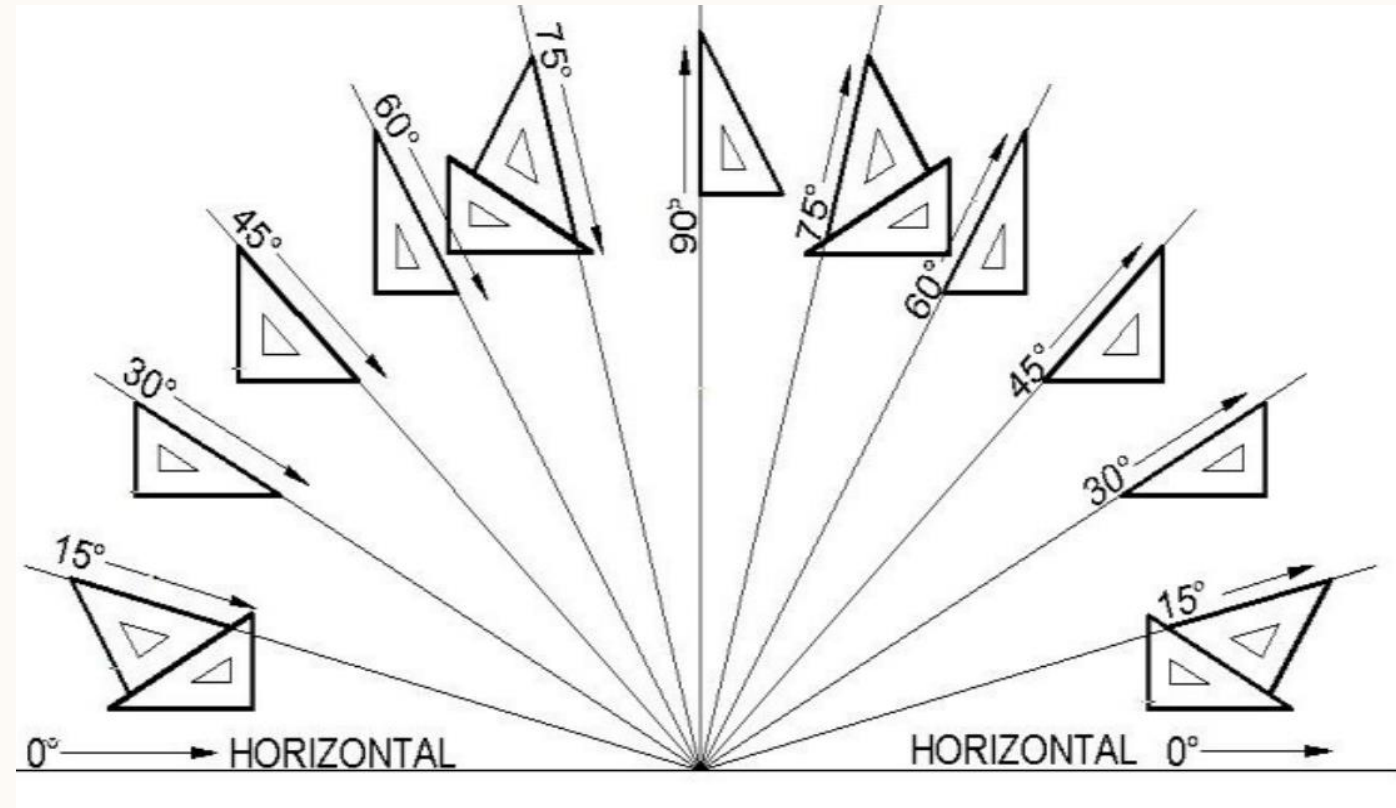
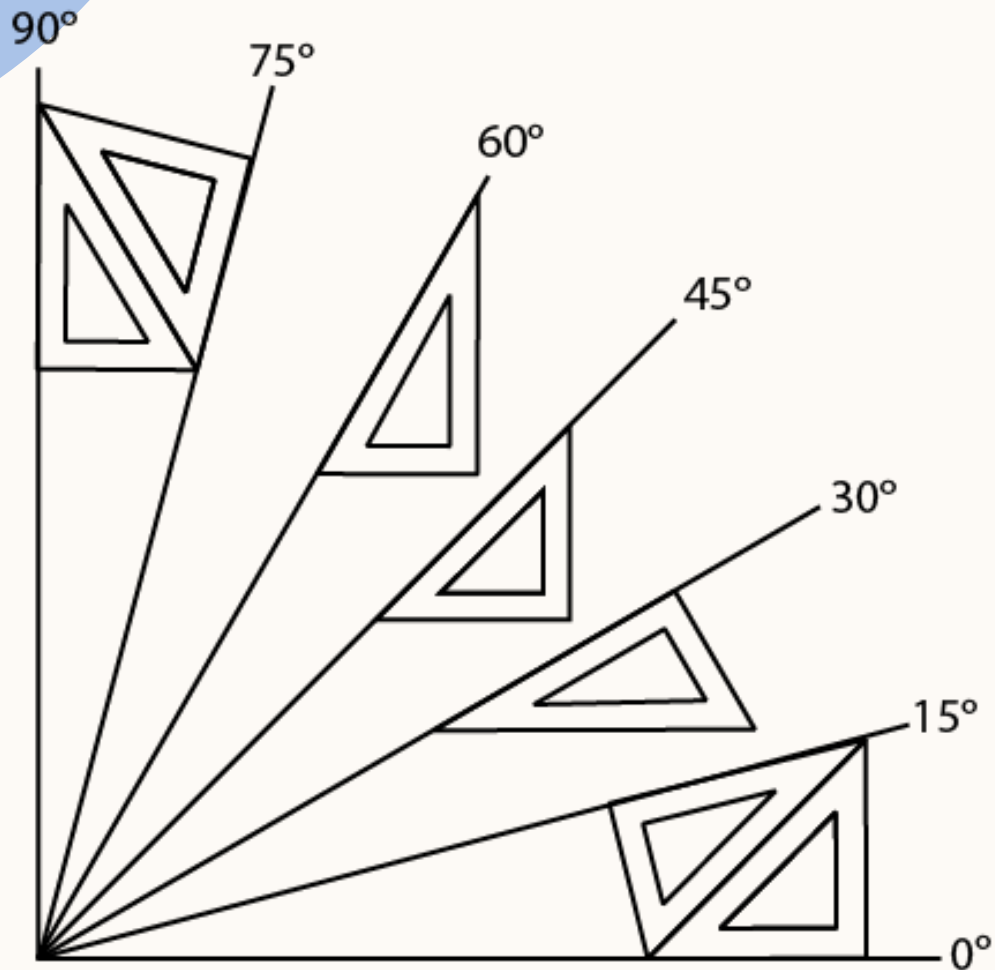
نکاتی در رسم برخی زاویه ها

✓ رسم برخی زوایای مخصوص

نکاتی در رسم برخی زاویه ها

✓ رسم برخی زوایای مخصوص

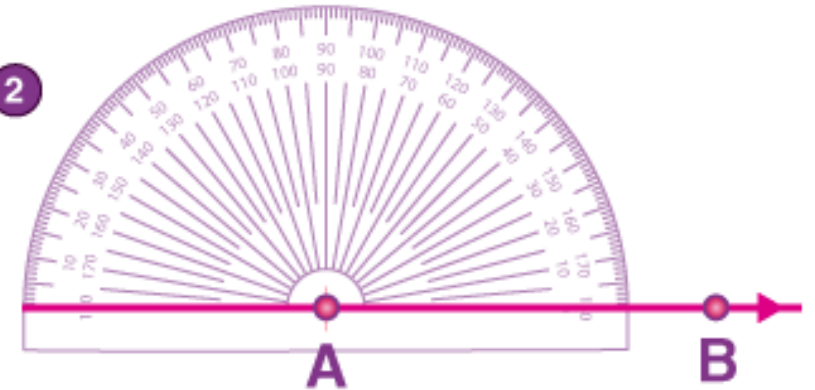
نکاتی در رسم برخی زاویه ها

✓ رسم زوایا

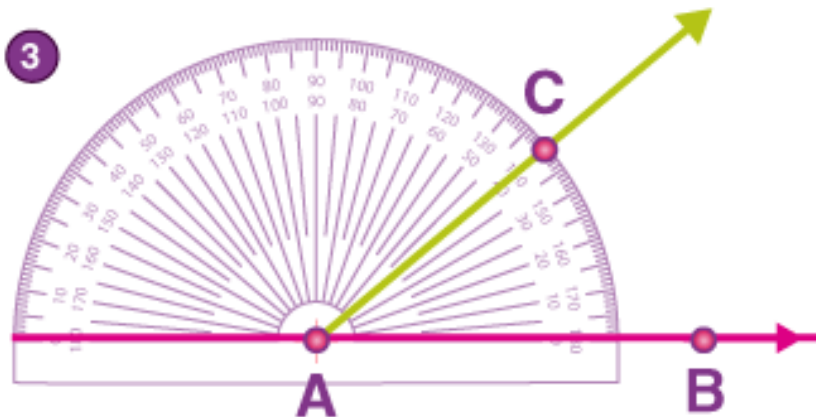
1

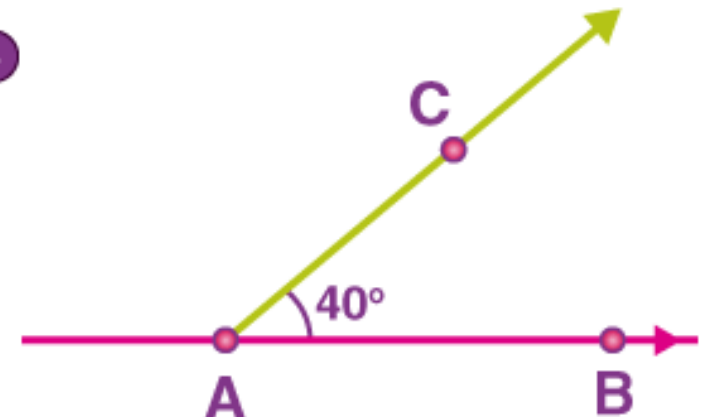
2

3

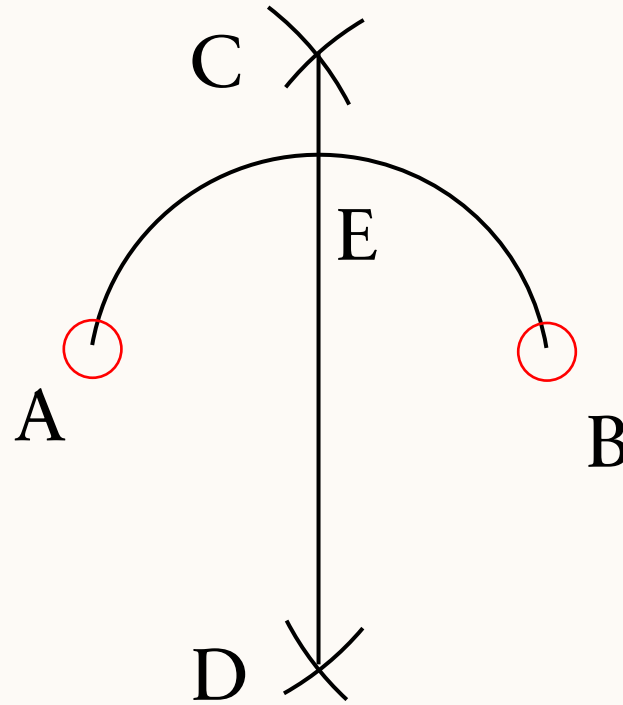

4

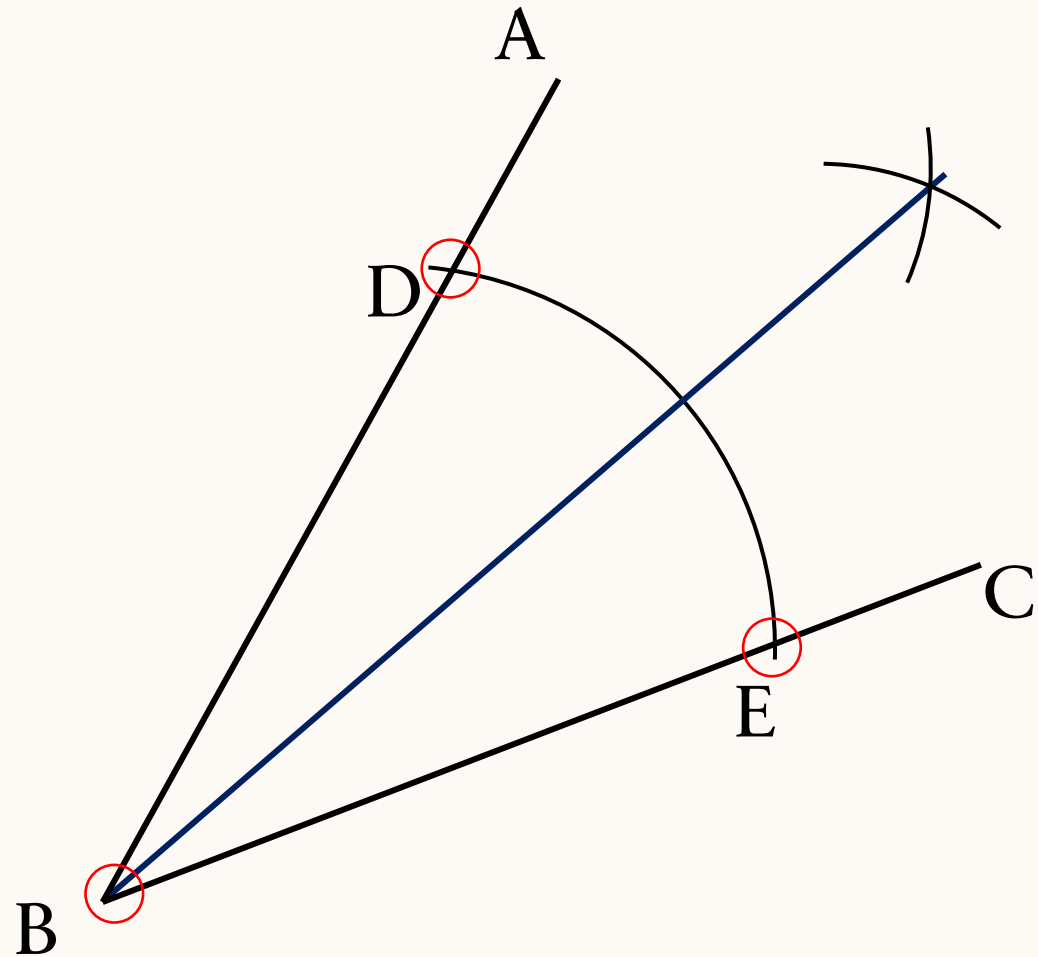
ترسیمات هندسی

✓ نحوه تقسیم کردن کمان به دو قسمت مساوی

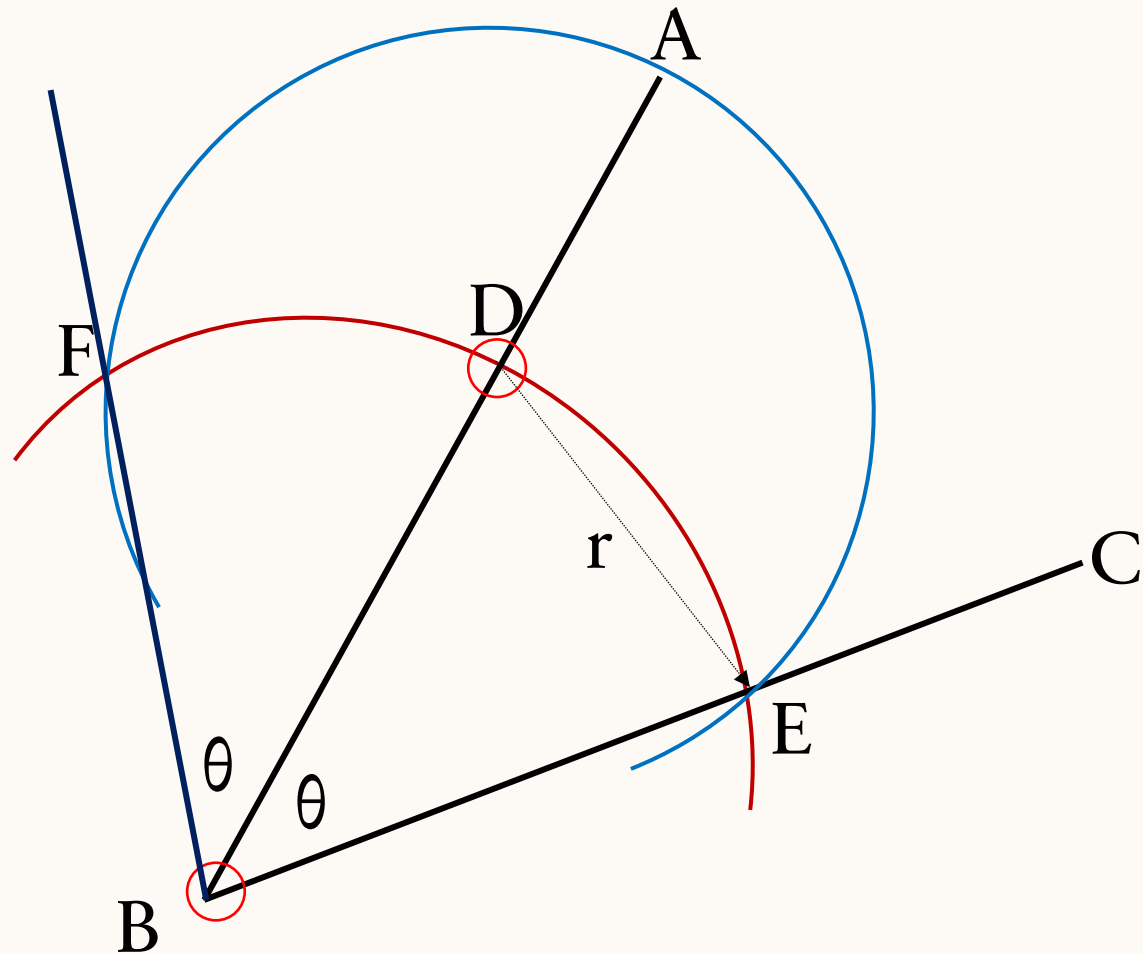
ترسیمات هندسی

✓ نحوه ترسیم نیمساز زاویه

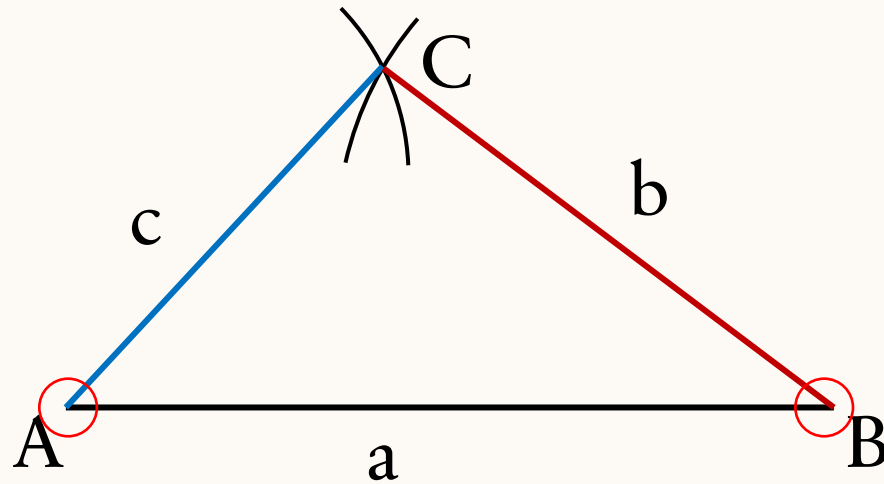
ترسیمات هندسی

✓ نحوه دوبرابر کردن زاویه

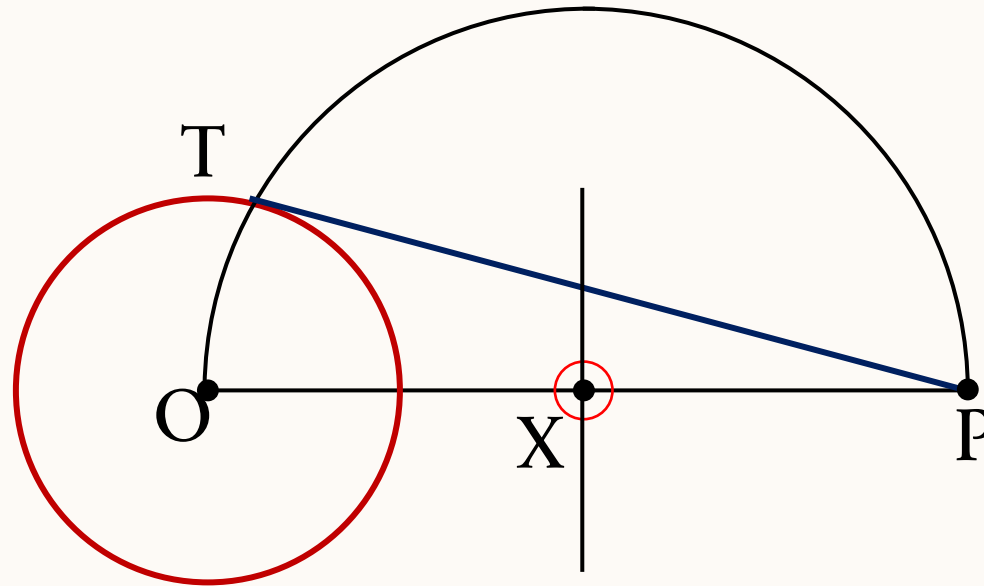
ترسیمات هندسی

✓ رسم مثلث با اضلاع معلوم a و b و c

ترسیمات هندسی

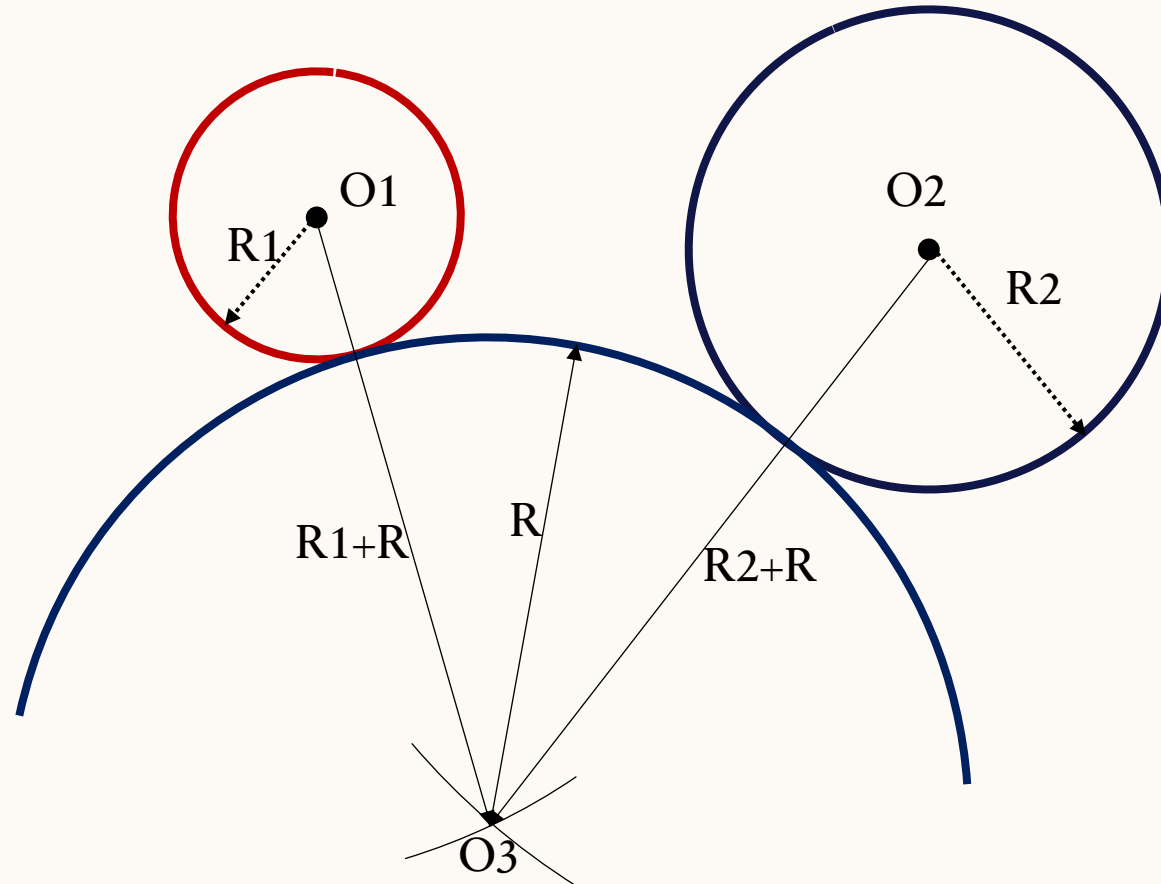
✓ رسم مماس بر دایره از نقطه ای خارج از آن

ترسیمات هندسی

✓ رسم کمانی از دایره مماس بر دو دایره دیگر (مماس خارجی)

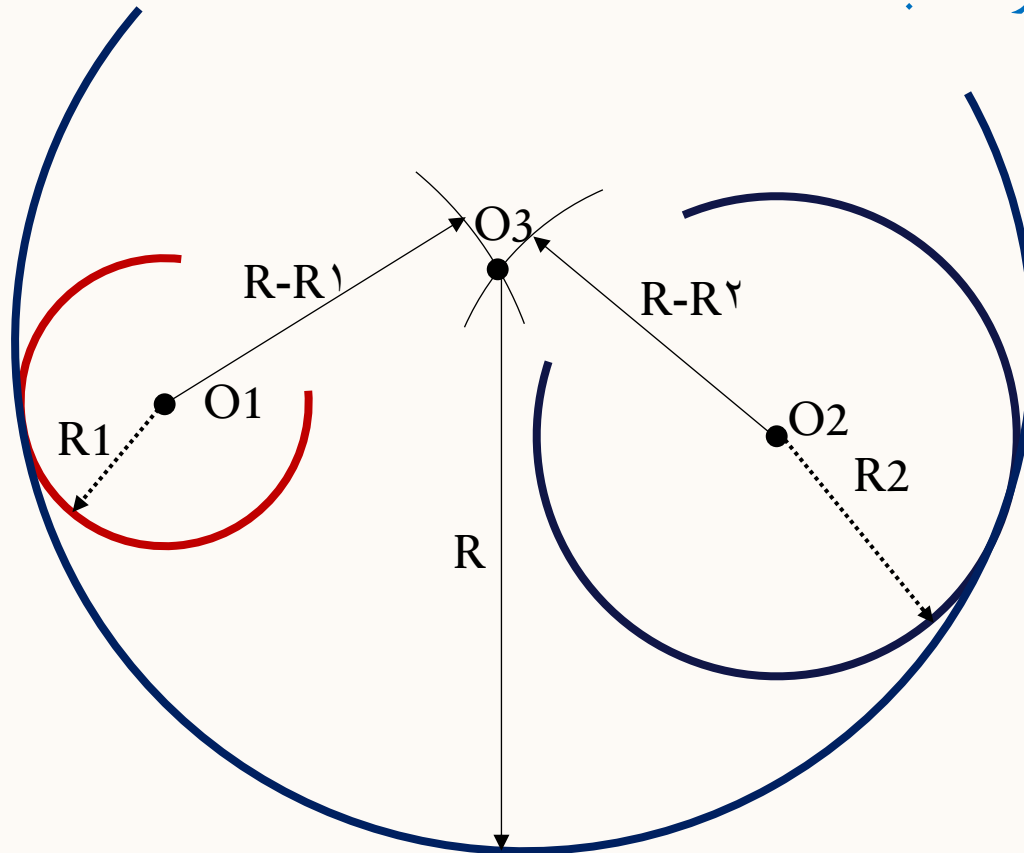
دو دایره با شعاع های $R1$ و $R2$ داریم. می خواهیم این دو را به یک کمان با شعاع R مماس خارجی کنیم.

ترسیمات هندسی

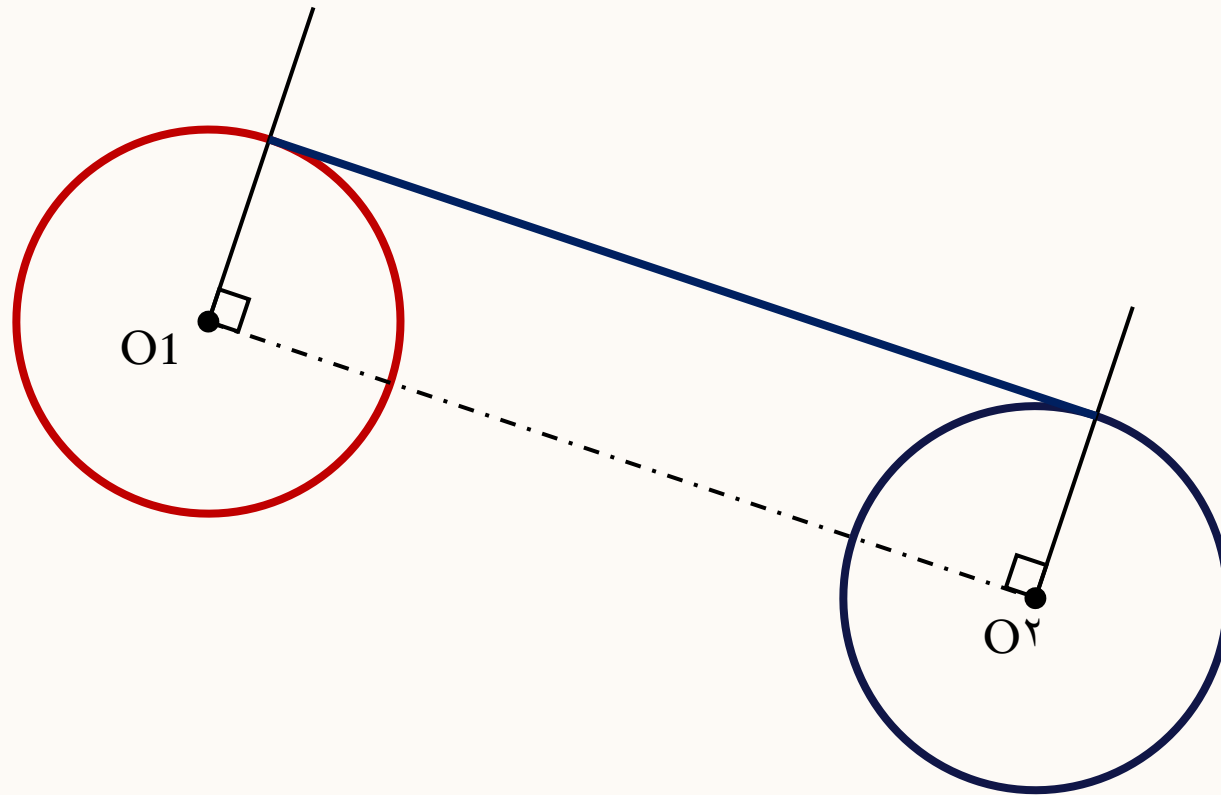
✓ رسم کمانی از دایره مماس بر دو دایره دیگر (مماس داخلی)

دو دایره با شعاع های R_1 و R_2 داریم. می خواهیم این دو را به یک کمان با شعاع R مماس داخلی کنیم. R باید بزرگتر از مجموع R_1 و R_2 باشد.

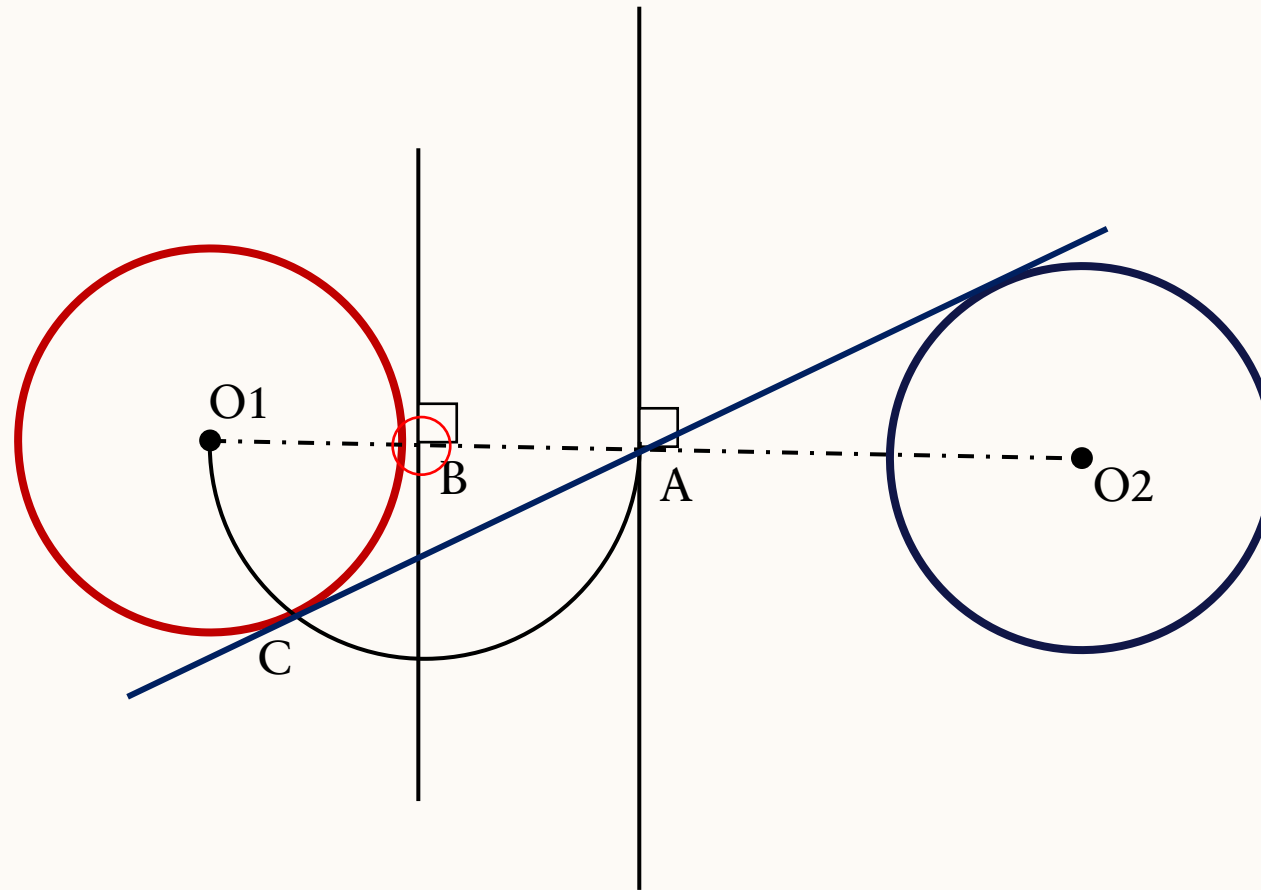
ترسیمات هندسی

✓ رسم مماس مشترک خارجی به دو دایره با شعاع‌های مساوی

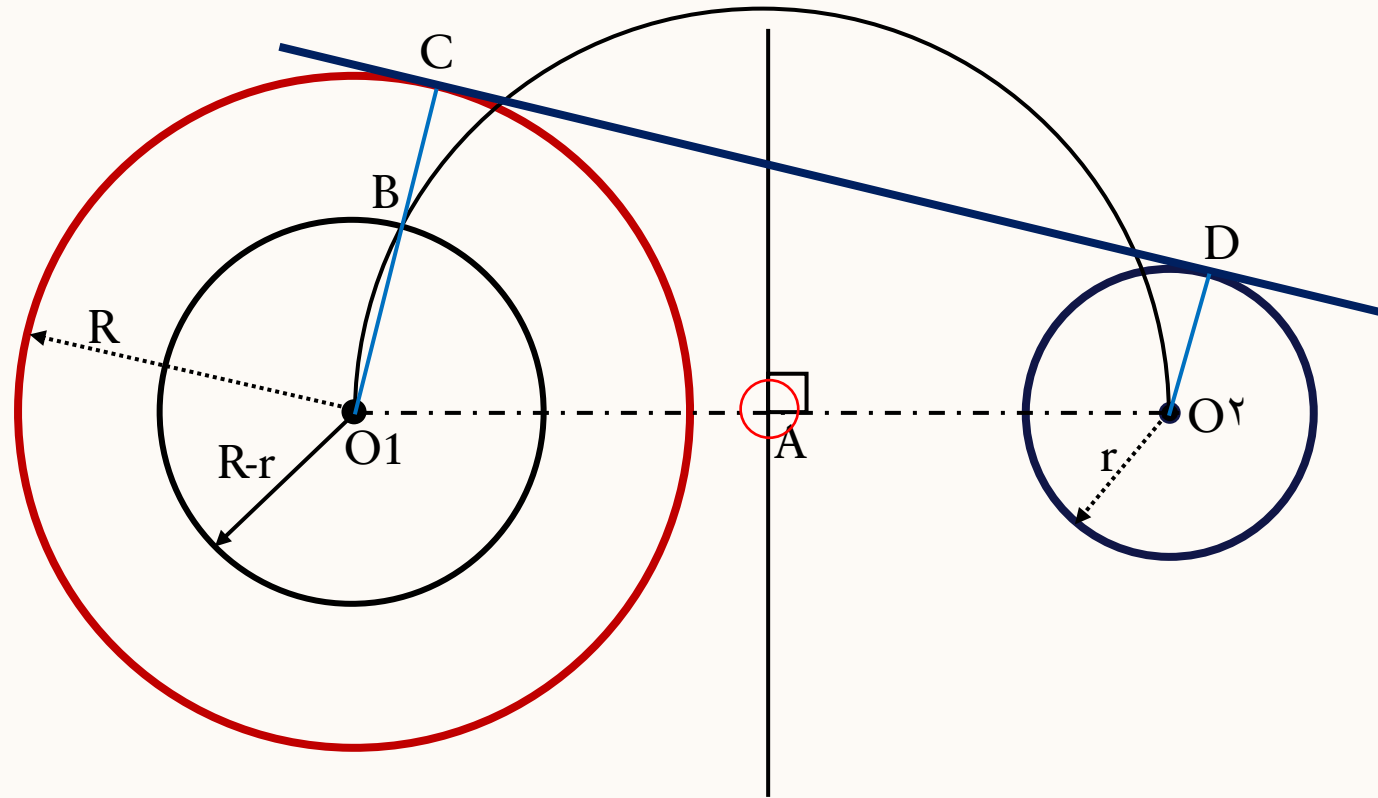
ترسیمات هندسی

✓ رسم مماس مشترک داخلی به دو دایره با شعاع‌های مساوی

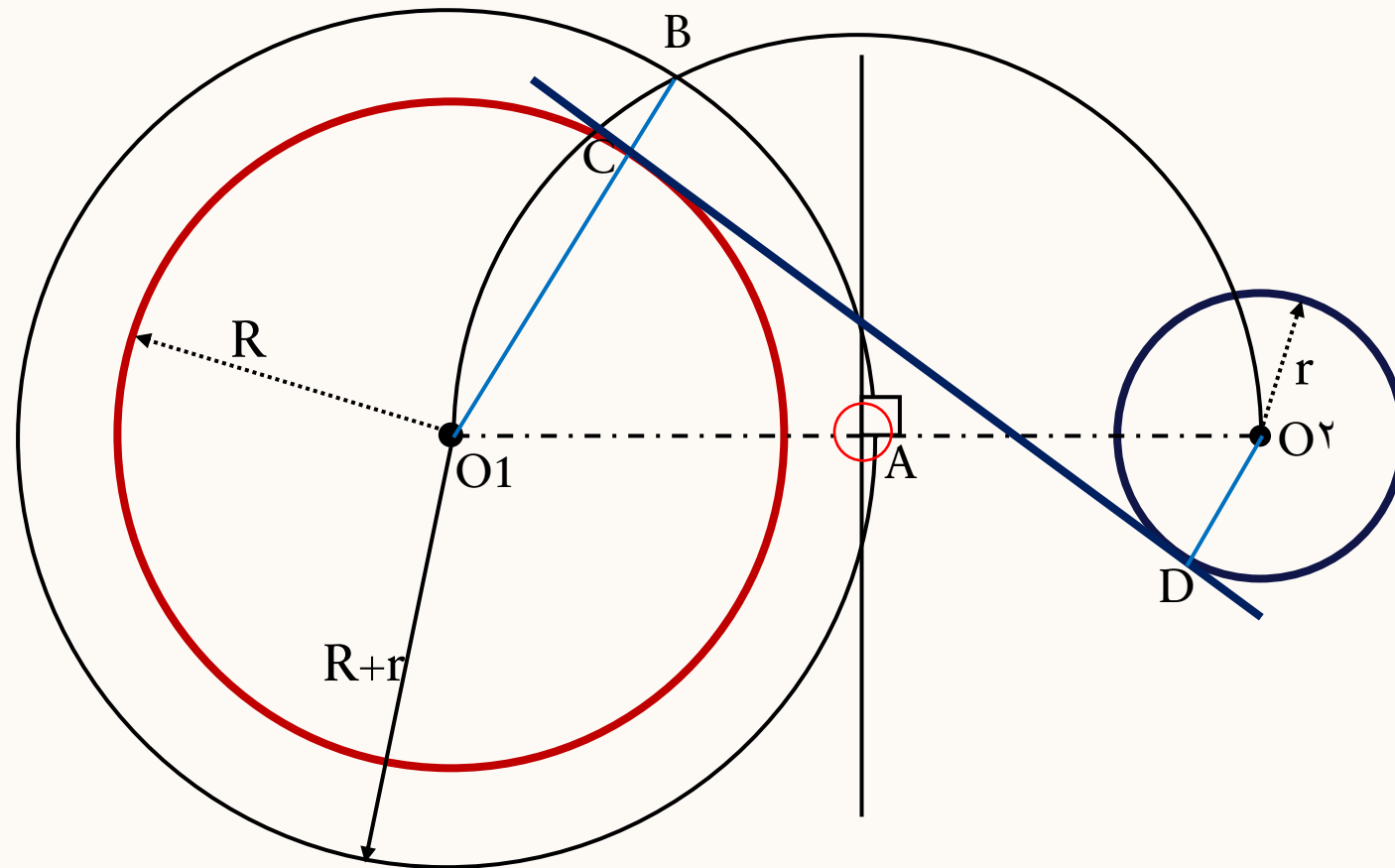
ترسیمات هندسی

✓ رسم مماس مشترک خارجی به دو دایره با شعاع‌های مختلف

ترسیمات هندسی

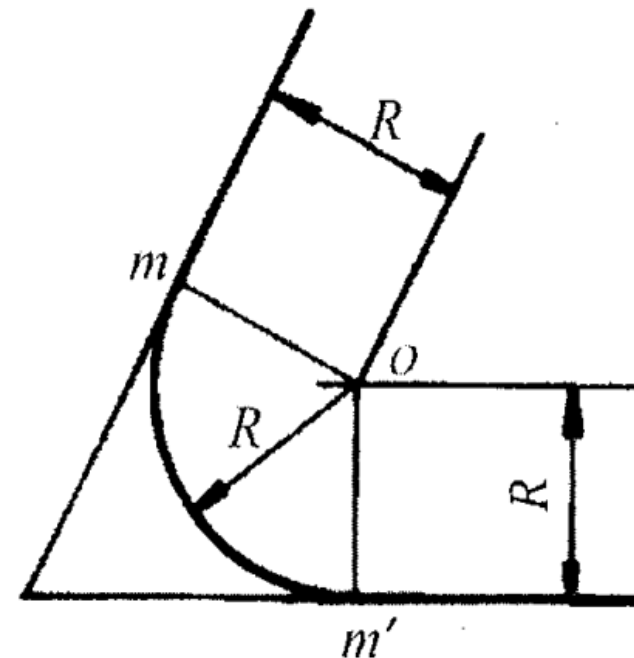
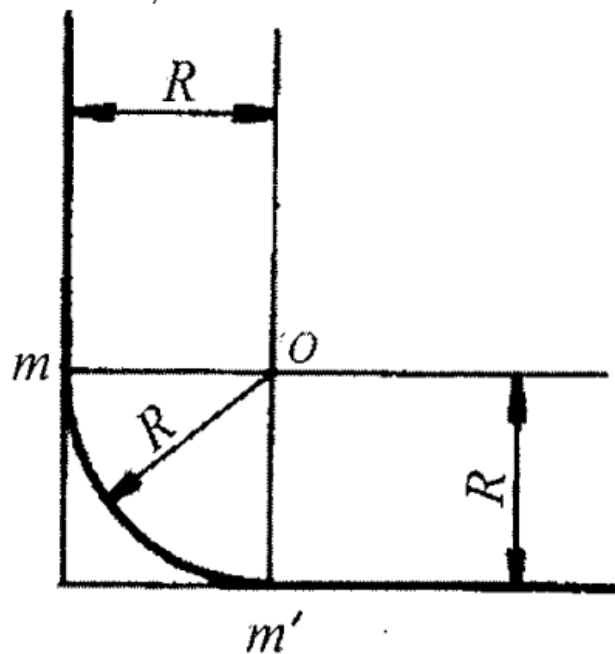
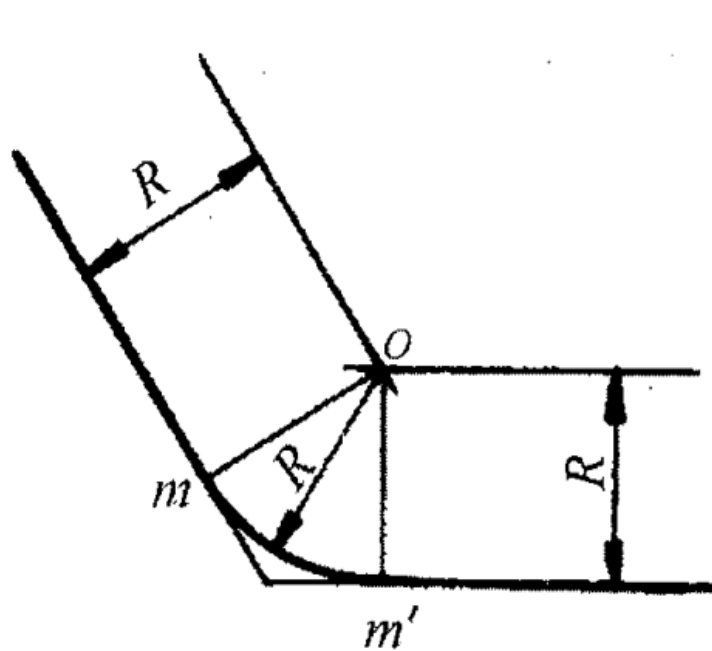
✓ رسم مماس مشترک داخلی به دو دایره با شعاع‌های مختلف

ترسیمات هندسی

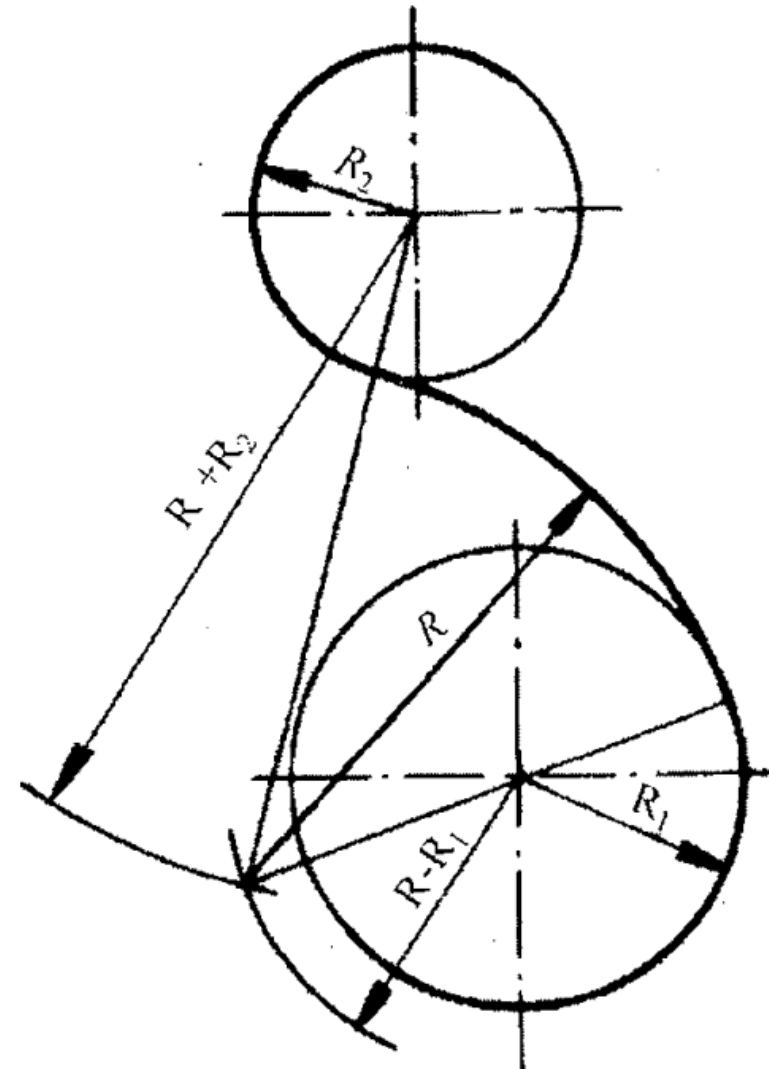
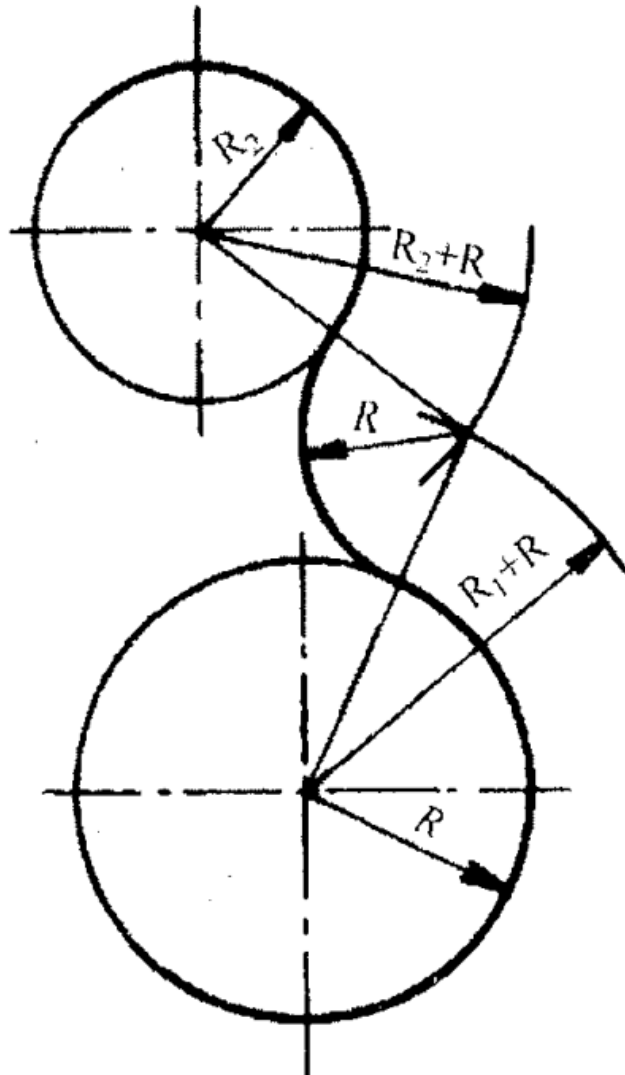
مماس کردن قوسی از دایره‌ای به شعاع R بر دو خط مفروض:

دو خط، هر یک موازی با دو خط مفروض و با فاصله R از آنها رسم می‌کنیم تا یکدیگر را در نقطه O قطع کنند، سپس به مرکز O و به شعاع R قوس مطلوب را رسم می‌کنیم.

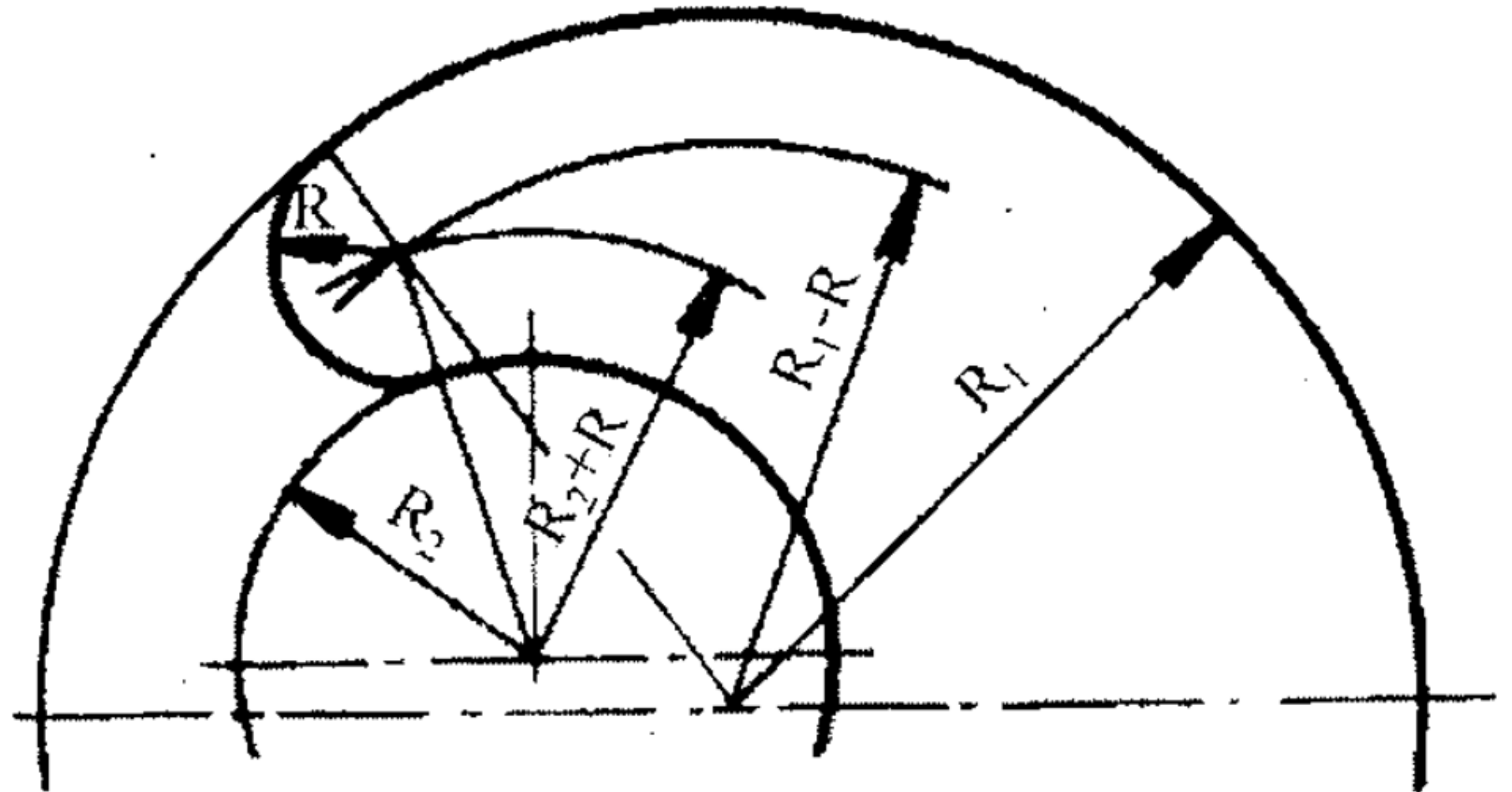

ترسیمات هندسی

مماس کردن دایره‌ای به شعاع R بر دو دایره مفروض (مطابق شکل).

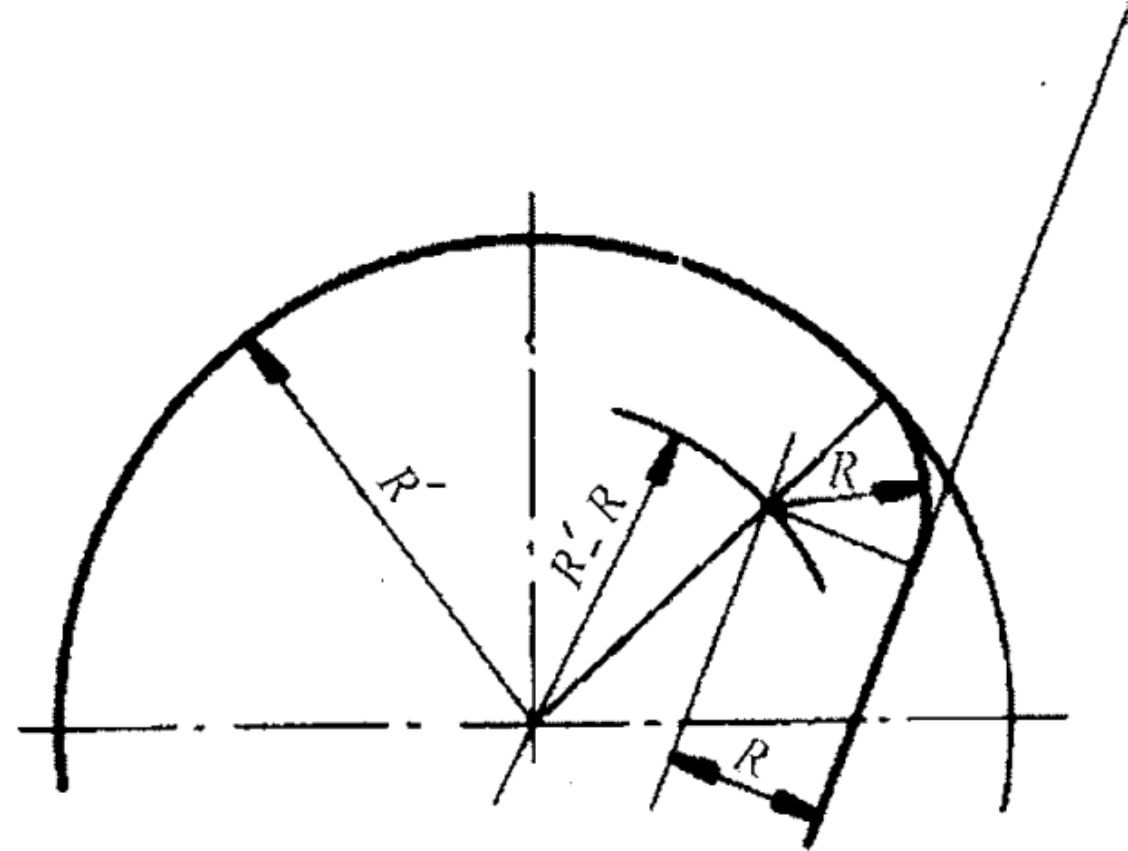
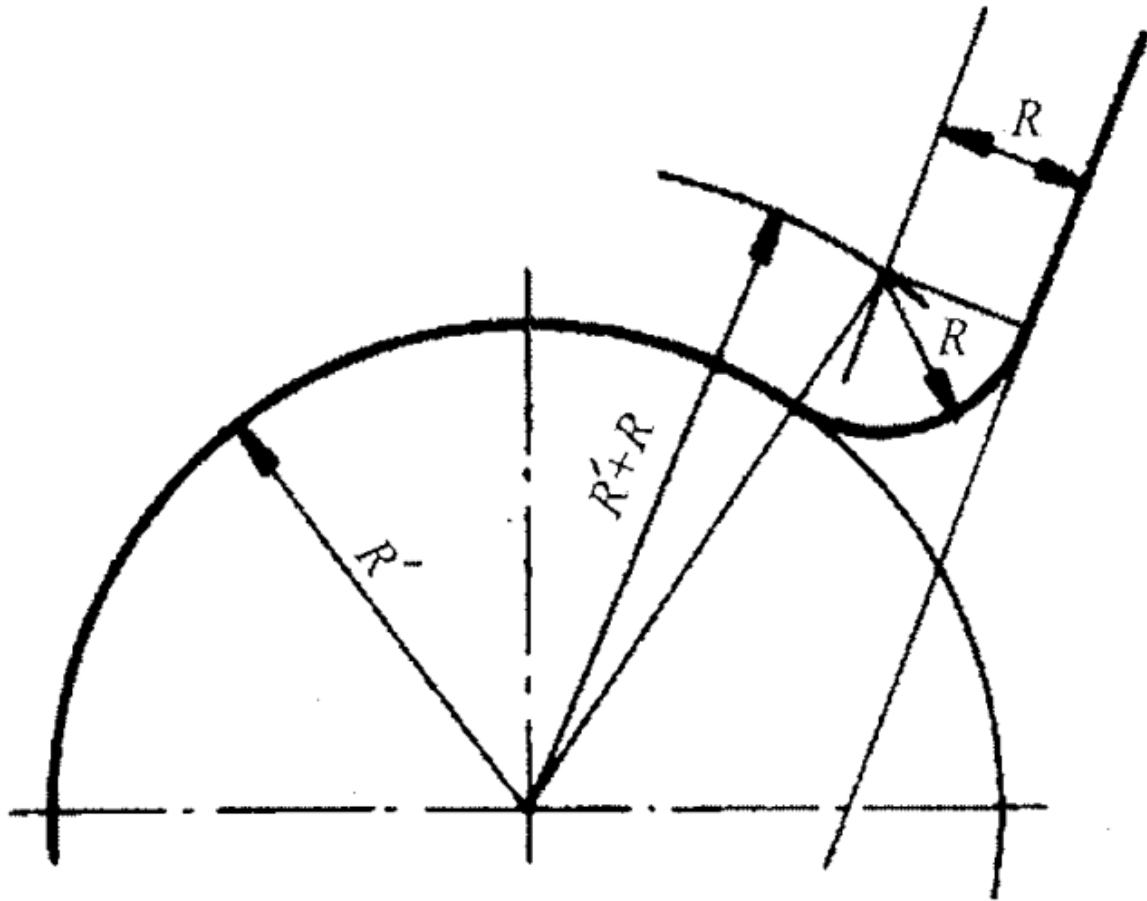

ترسیمات هندسی

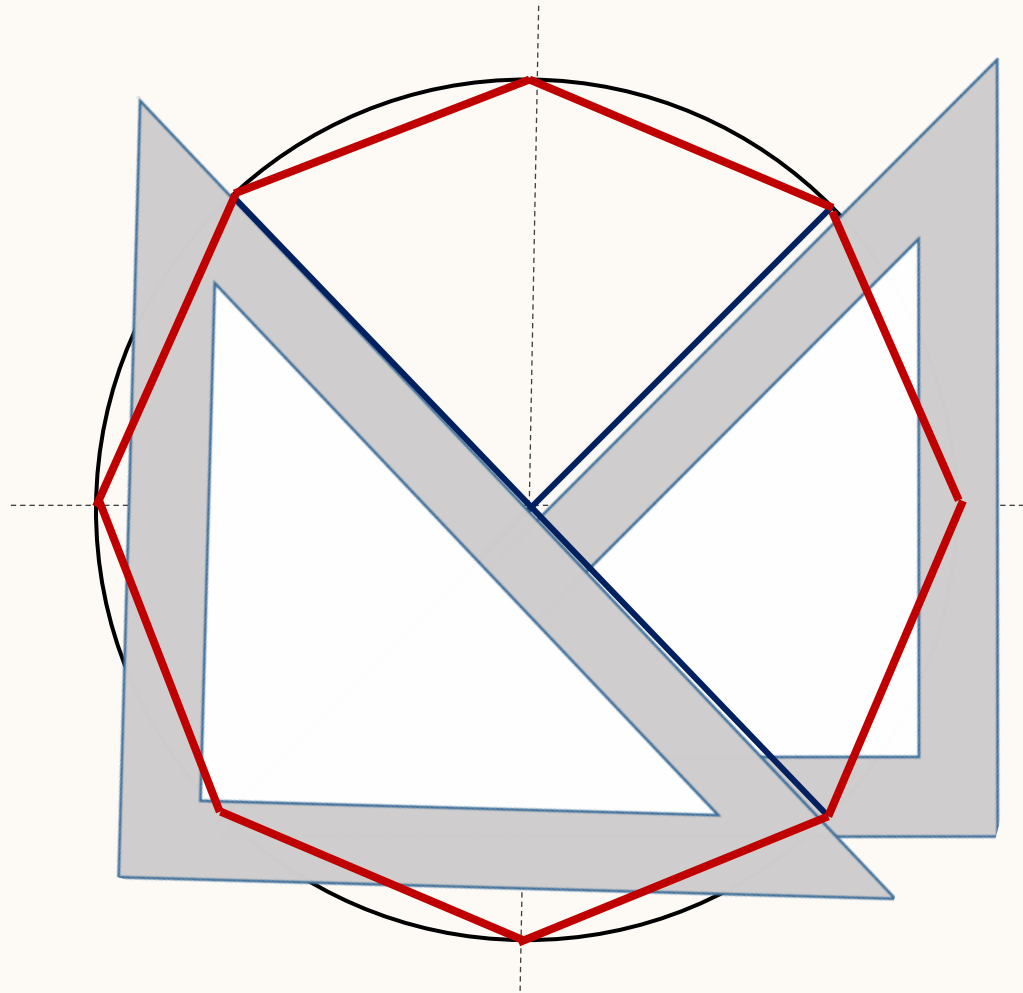
ترسیمات هندسی

مماس کردن قوسی از دایره‌ای به شعاع R بر خط و دایره مفروض (مطابق شکل).

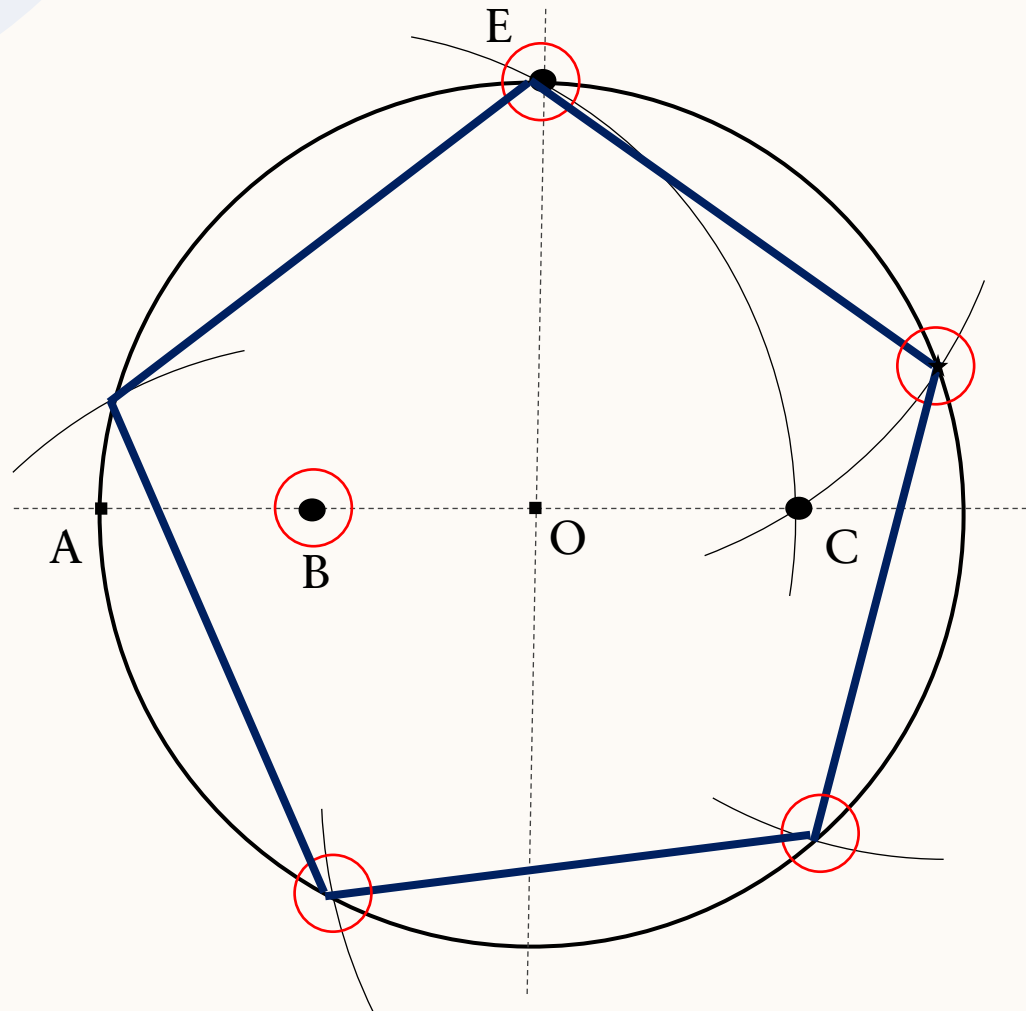
ترسیمات هندسی

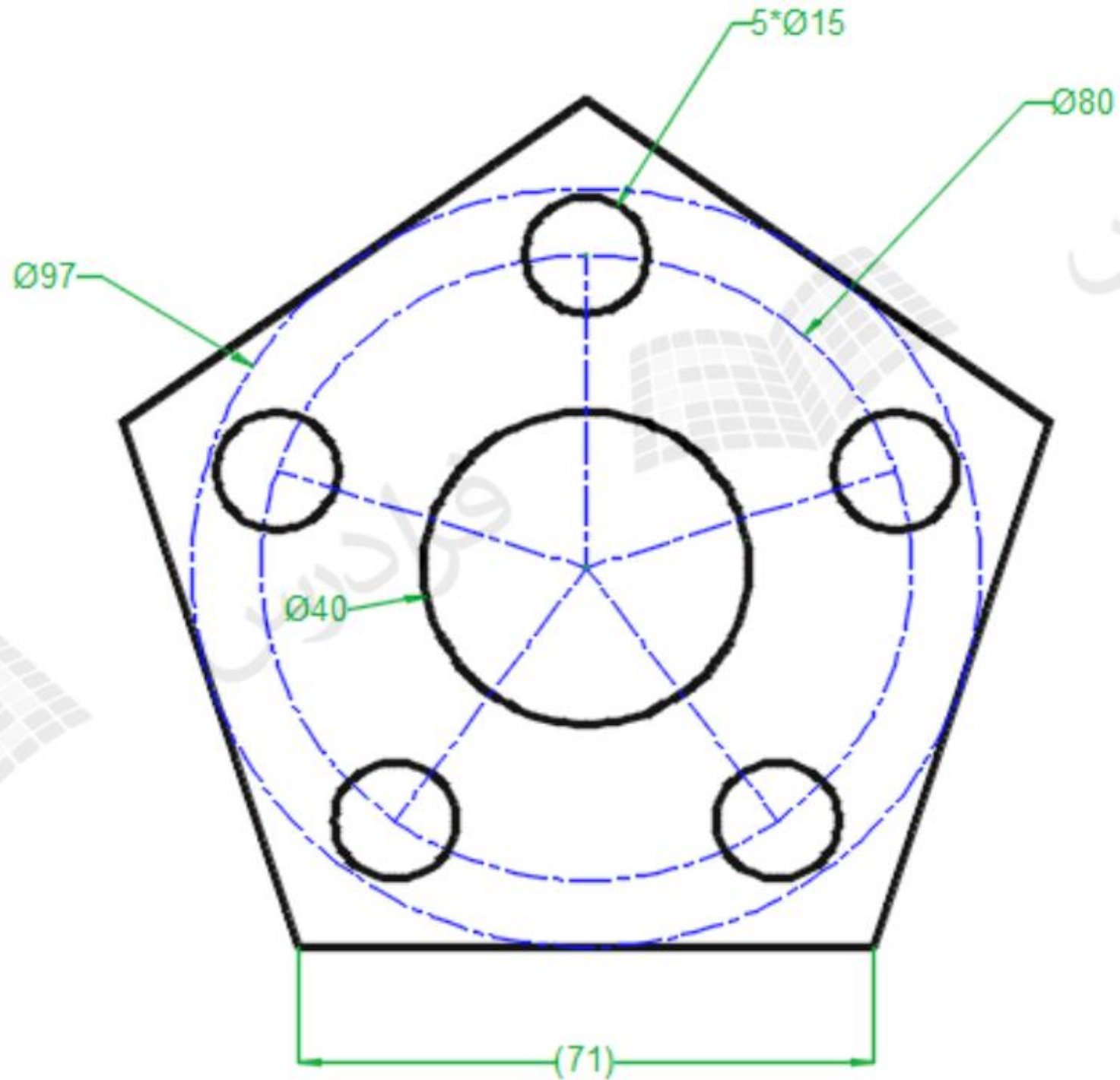
✓ تقسیم دایره به ۸ قسمت مساوی

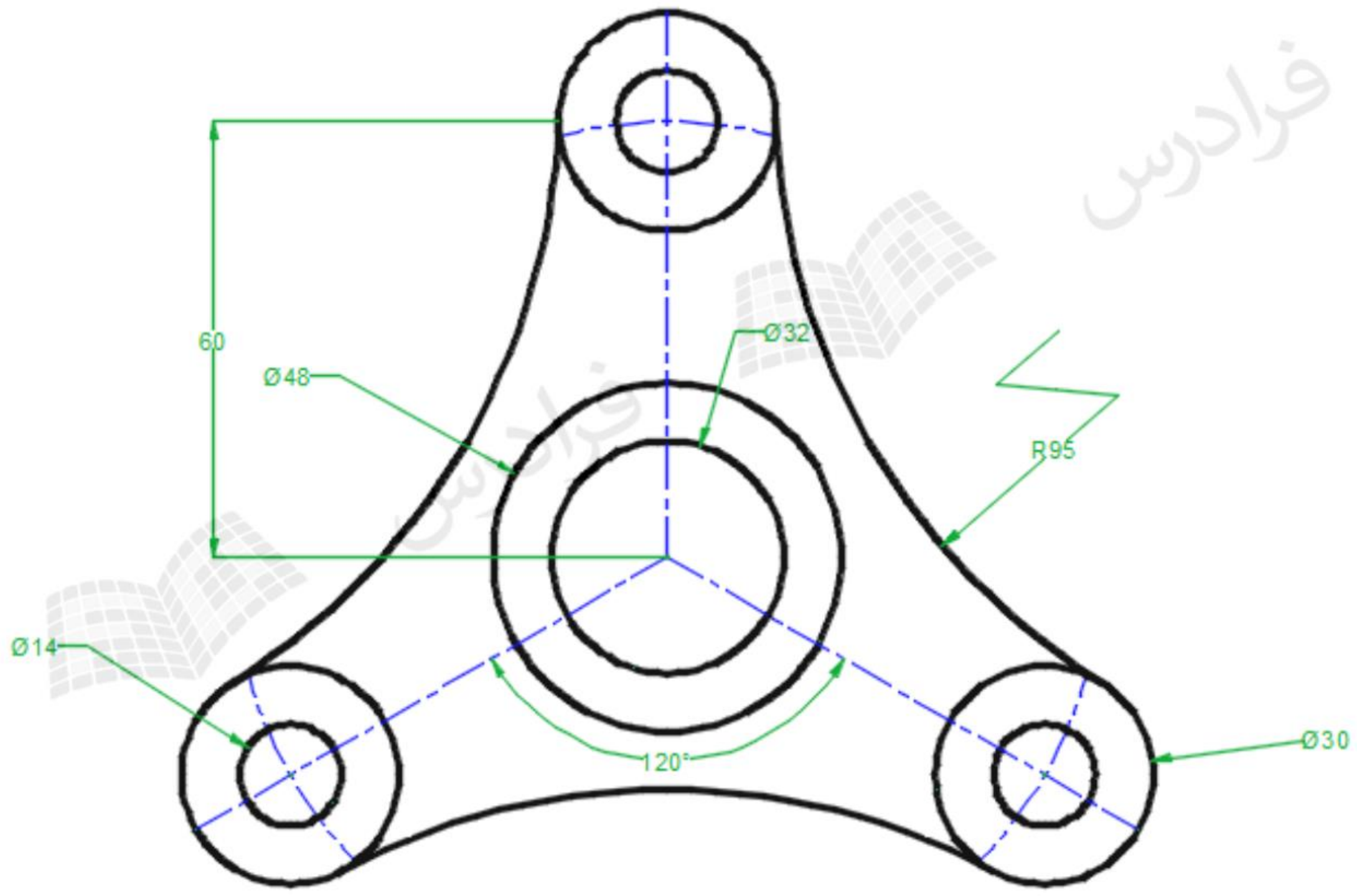

ترسیمات هندسی

✓ نحوه ترسیم یک ۵ ضلعی منتظم

پایان بخش دوم